



## PLA D'IGUALTAT I CONVIVÈNCIA

### PROJECTE "SOM"



*CRA DEL PENYAGOLOSA*

<b>1.</b>	<b>JUSTIFICACIÓ</b> .....	<b>3</b>
<b>2.</b>	<b>MARC LEGAL</b> .....	<b>4</b>
<b>3.</b>	<b>D'ON PARTIM?</b> .....	<b>7</b>
<b>3.1.</b>	<b>DEFINIM LA CONVIVÈNCIA I LA INCLUSIÓ</b> .....	<b>9</b>
<b>4.</b>	<b>COM ENS ORGANITZEM AL CENTRE?</b> .....	<b>12</b>
<b>5.</b>	<b>ACTUACIONS DEL PIC - PROJECTE "SOM"</b> .....	<b>13</b>
<b>5.1.</b>	<b>SOM "AULA". ESTRATÈGIES D'ACCIÓ</b> .....	<b>13</b>
5.1.1.	Entrades relaxades.....	13
5.1.2.	Tutories emocionals .....	15
5.1.3.	Dinàmiques de cohesió .....	16
5.1.4.	Assemblea .....	19
5.1.5.	Diari de convivència .....	21
5.1.6.	Bústia dels sentiments .....	22
5.1.7.	Tutoria individualitzada .....	23
5.1.8.	Delegats i delegades a l'aula .....	25
5.1.9.	Racons inclusius a l'aula .....	26
5.1.10.	Pla coeducatiu del centre .....	27
5.1.11.	La igualtat a l'aula .....	30
5.1.12.	Participació de les famílies a l'aula .....	31
<b>5.2.</b>	<b>SOM "CENTRE"</b> .....	<b>32</b>
5.2.1.	Normes consensuades (etapes) .....	32
5.2.2.	Activitats interetapes .....	33
5.2.3.	Assertivitat al centre.....	34
5.2.3.1.	Tècnica del semàfor	
5.2.3.2.	Comunicació no violenta (CNV)	
5.2.4.	Pla de Mediació .....	35
5.2.5.	Espais d'aprenentatge .....	36
5.2.5.1.	Espais acollidors	
5.2.5.2.	El pati com espai d'aprenentatge	
5.2.5.2.1.	Patis coeducatius	
5.2.5.2.2.	Brigades verdes	
5.2.5.2.3.	Banc de l'amistat	
5.2.5.2.4.	Mestre "Help"	
5.2.6.	Inclusió al centre .....	38
5.2.7.	Organització de la convivència al Claustre .....	39

<b>5.3.</b>	<b>SOM "POBLE"</b> .....	<b>40</b>
5.3.1.	Consell d'infants.....	40
5.3.2.	Participació de les AFA .....	42
5.3.3.	Relació amb entitats municipals .....	43
<b>6.</b>	<b>MESURES D'ABORDATGE DAVANT CONDUCTES CONTRÀRIES O GREUMENT PERJUDICIALS PER A LA CONVIVÈNCIA</b> .....	<b>49</b>
<b>7.</b>	<b>ESTRATÈGIES PER A LA DIFUSIÓ, SEGUIMENT I AVALUACIÓ DEL NOSTRE PLA</b> .....	<b>52</b>
<b>8.</b>	<b>RECURSOS</b> .....	<b>54</b>
<b>9.</b>	<b>ANNEXOS</b> .....	<b>54</b>
	<b>ANNEX I. DIARI DE CONVIVÈNCIA</b>	
	<b>ANNEX II. TUTORIA INDIVIDUALITZADA</b>	
	<b>ANNEX III. DONES A PRIMÀRIA I INFANTIL</b>	
	<b>ANNEX IV. PLA DE MEDIACIÓ</b>	

## 1. JUSTIFICACIÓ

El present Pla d'Igualtat i Convivència té com a objectiu promoure un entorn educatiu inclusiu, respectuós i igualitari en un centre públic que ofereix educació infantil, primària i secundària. Reconeixem que la convivència positiva és fonamental per al bon clima escolar i per al desenvolupament integral dels estudiants.

El treball de convivència des de les primeres etapes de la vida escolar fins a l'educació secundària és crucial per diverses raons:

- **Desenvolupament Social i Emocional:** La convivència positiva fomenta la construcció de relacions saludables, l'empatia i la resolució pacífica de conflictes, competències essencials per al benestar emocional i social dels estudiants.
- **Prevenió de Violència i Bullying:** Un ambient escolar inclusiu i respectuós ajuda a prevenir casos de bullying i altres formes de violència entre els estudiants, creant un entorn segur i acollidor per a tothom.
- **Aprenentatge Òptim:** Un clima escolar positiu afavoreix l'atenció i concentració dels estudiants, millorant així el seu rendiment acadèmic i facilitant el seu desenvolupament integral.
- **Promoció de la Igualtat:** Mitjançant activitats i pràctiques educatives que promouen la igualtat de gènere, la diversitat cultural i la inclusió de persones amb diversitat funcional, contribuïm a construir una societat més justa i equitativa.

El Pla de Convivència és un document fonamental per a l'escola, dins del nostre Pla Educatiu prioritzem les premisses saber ser, saber fer i saber estar. Considerem la base de tot creixement personal, tant educatiu com emocional aprendre a ser, identificant-nos com a individus. Parteix d'un col·lectiu variat i divers, on el respecte és un eix vertebrador de la conducta. Saber fer, desenvolupant capacitats, plantejantnos altes expectatives cap a les possibilitats del nostre alumnat i dirigit sempre a la consecució de la plena inclusió tant social com laboral, i finalment, saber estar, relacionant-se amb l'entorn de forma dialògica, establint interaccions enriquidores en experiències i opinions variades, transformant-se en ciutadans partint d'una comunitat inclusiva real.

En aquest Pla de convivència detallarem els objectius que pretenem amb el seu desenvolupament al llarg de l'escolaritat, les accions que drem a terme per a aconseguir aquests objectius, els diversos plans i protocols establerts per a garantir el benestar de l'alumnat i les normes bàsiques de convivència que regeixen el nostre dia a dia (NOF).

Aquest programa està essencialment dirigit a l'alumnat del centre, però això requereix d'una implicació positiva del professorat, un bon clima de treball i, a més, de certa implicació de les famílies.

## 2. MARC LEGAL

La creació d'un Pla d'Igualtat i Convivència en un centre educatiu públic de la Comunitat Valenciana es justifica plenament a través de la normativa establerta pel Decret 195/2022, de 11 de novembre, del Consell, d'igualtat i convivència en el sistema educatiu valencià. Aquest decret estableix les bases per a promoure la igualtat i la convivència positiva en els centres educatius valencians, reforçant els valors de respecte, diversitat i inclusió. A continuació, es detallen diversos aspectes d'aquest decret que justifiquen la necessitat d'un Pla d'Igualtat i Convivència:

- **Promoció de la Igualtat:** El decret estipula la promoció de la igualtat efectiva entre tots els membres de la comunitat educativa, sense discriminació per raó de gènere, origen ètnic, orientació sexual, diversitat funcional, entre altres. Això implica la necessitat de desenvolupar accions concretes per a garantir la igualtat d'oportunitats i el respecte a la diversitat en el centre educatiu.
- **Prevenió de la Violència i Promoció de la Convivència:** El decret posa un fort èmfasi en la prevenció de la violència, el bullying i altres comportaments disruptius, fomentant una cultura de convivència pacífica i respectuosa. Això s'alinea amb la necessitat d'implementar estratègies i protocols per a prevenir i abordar situacions de conflicte dins del centre educatiu.
- **Foment de la Participació i la Cultura Democràtica:** El decret estableix la importància de fomentar la participació activa de tots els membres de la comunitat educativa en la presa de decisions i en la construcció d'un entorn escolar inclusiu i democràtic. Això implica la necessitat de crear espais de participació on es puguem expressar les diverses opinions i es tinguen en compte les diferents perspectives.
- **Formació del Professorat:** El decret ressalta la importància de proporcionar formació al professorat en matèria d'igualtat, convivència i prevenció de la violència, amb l'objectiu de capacitar-los per a abordar aquestes qüestions de manera efectiva dins del seu àmbit educatiu.

En resum, el Decret 195/2022, de 11 de novembre, del Consell, d'igualtat i convivència en el sistema educatiu valencià, proporciona un marc legal i normatiu que justifica plenament la creació d'un Pla d'Igualtat i Convivència en un centre educatiu públic de la Comunitat Valenciana, establint les bases per a promoure una educació basada en valors d'igualtat, respecte i convivència pacífica.

Cal afegir que el model de gestió de la igualtat i la convivència s'ha de concretar en el projecte educatiu de centre de forma transversal, sempre tenint en compte els quatre nivells de resposta educativa per a la inclusió establerts en l'article 14 del Decret 104/2018, de 27 de juliol, del Consell, pel qual es desenvolupen els principis d'equitat i d'inclusió en el sistema educatiu valencià.

Per tant, aquest document forma part del PEC del centre, tot i elaborar-se de manera separada i treballar-se així per facilitar la tasca d'actualització.

- Llei Orgànica 8/2021, de 4 de juny, de protecció integral a la infància i la adolescència davant la violència.

- Llei Orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de Protecció de Dades Personals i garantia dels drets digitals.
- Llei Orgànica 8/2015, de 22 de juliol, de modificació del sistema de protecció a la infància i a l'adolescència.
- Llei Orgànica 1/2015, de 30 de març, per la que se modifica la Llei Orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del Codi Penal.
- LLEI ORGÀNICA 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes. («BOE» 71, de 23-3-2007.)
- Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de Mesures de Protecció Integral contra la Violència de Gènere.
- Llei 26/2018, de 21 de desembre, de la Generalitat, de drets i garanties de la Infància i l'adolescència.
- Llei 23/2018, de 29 de novembre, de la Generalitat, d'igualtat de les persones LGTBI.
- Llei 9/2018, de 24 d'abril, de la Generalitat, de modificació de la Llei 11/2003, de 10 d'abril, de la Generalitat, sobre l'estatut de les persones amb discapacitat.
- Llei 8/2017, de 7 d'abril, de la Generalitat, integral del reconeixement del dret a la identitat i a l'expressió de gènere en la Comunitat Valenciana.
- Llei 7/2012, de 23 de novembre, de la Generalitat, Integral contra la Violència sobre la Dona en l'Àmbit de la Comunitat Valenciana.
- Llei 15/2010, de 3 de desembre, de la Generalitat, d'Autoritat del Professorat.
- Llei 11/2003, de 10 d'abril, de la Generalitat, sobre l'Estatut de les Persones amb Discapacitat.
- Llei 9/2003, de 2 d'abril, de la Generalitat, per a la Igualtat entre Dones i Homes.
- Llei orgànica 1/1996, de 15 de gener, de protecció jurídica del menor, de modificació parcial del Codi civil i de la Llei d'enjudiciament civil.
- DECRET 104/2018, de 27 de juliol, del Consell, per el que es desenvolupa els principis d'equitat i d'inclusió en el sistema educatiu valencià.
- DECRET 30/2014, de 14 de febrer, del Consell, per el que es regula la declaració de Compromís Família-Tutor entre les famílies o representants legals de l'alumnat i els centres educatius de la Comunitat Valenciana.
- DECRET 136/2012, de 14 de setembre, del Consell, pel que modifica el Decret 233/2004, de 22 d'octubre, pel que es va crear l'Observatori per la Convivència Escolar en els Centres de la Comunitat Valenciana.
- DECRET 39/2008, de 4 de abril, del Consell, sobre la convivència en els centres docents no universitaris sostinguts amb fons públics i sobre els drets i deures del alumnat, pares, mares, tutors o tutores, professorat i personal d'administració i servicis.
- DECRET 2/2008, d'11 de gener, del Consell, pel qual es modifica el Decret 233/2004, de 22 d'octubre, pel qual es crearà l'Observatori per a la Convivència Escolar en els Centres de la Comunitat Valenciana, adaptant-ho a la nova estructura del Consell.
- DECRET 233/2004, de 22 d'octubre, del Consell de la Generalitat, pel qual es crea l'Observatori paral·lel de Convivència Escolar en els Centres de la Comunitat Valenciana.
- ORDRE 20/2019, de 30 d'abril, de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, per la qual es regula l'organització de la resposta educativa per a la inclusió

de l'alumnat en els centres educatius sostinguts amb fons públics del sistema educatiu valencià.

- ORDRE 3/2017, de 6 de febrer, de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, per la qual es constitueixen les unitats d'atenció i intervenció del Pla de prevenció de la violència i promoció de la convivència (PREVI) i s'estableix el procediment per al seu funcionament.
- ORDRE 62/2014, de 28 de juliol, de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, per la qual s'actualitza la normativa que regula l'elaboració dels plans de convivència en els centres educatius de la Comunitat Valenciana i s'estableixen els protocols d'actuació i intervenció davant suposats de violència escolar
- ORDRE 1/2010, de 3 de maig, de la Conselleria d'Educació i de la Conselleria de Benestar Social, per la qual s'implanta el Full de Notificació de la possible situació de desprotecció del menor detectat des de l'àmbit educatiu a la Comunitat Valenciana i s'estableix la coordinació interadministrativa per a la protecció integral de la infància.
- ORDRE de 12 de setembre de 2007, de la Conselleria d'Educació, per la qual es regula la notificació de les incidències que alteren la convivència escolar, emmarcades dins del Pla de Prevenció de la Violència i Foment de la Convivència en els centres educatius de la Comunitat Valenciana (PREVI).
- RESOLUCIÓ de 14 de febrer de 2019, de la Secretaria Autònoma d'Educació i Investigació, per la qual es dicten instruccions per a la seua sol·licitud en els centres educatius sostinguts amb fons públics d'ensenyaments no universitaris de la Comunitat Valenciana davant diversos supòsits de no convivència dels progenitors per motius de separació, divorci, nul·litat matrimonial, ruptura de parelles de fet o situacions anàlogues.
- RESOLUCIÓ de 13 de juny de 2018, de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport i de la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública, per la qual es dicten instruccions i orientacions d'atenció sanitària específica en centres educatius per a regular l'atenció sanitària a l'alumnat amb problemes de salut crònica en horari escolar, l'atenció d'urgències, així com l'administració de medicaments i l'existència de gabinets de medicaments a les escoles
- RESOLUCIÓ de 5 de juny de 2018, de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, per la qual es dicten instruccions i orientacions per a actuar en la recepció d'alumnat nouvingut, especialment els desplaçats, en els centres educatius de la Comunitat Valenciana.
- RESOLUCIÓ conjunta d'11 de desembre de 2017, de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport i de la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública, per la qual es dicten instruccions per a la detecció i l'atenció primerenca de l'alumnat que pot presentar un problema de salut mental
- INSTRUCCIÓ de 15 de desembre de 2016, de la Directora General de Política Educativa, per la qual s'estableix el protocol d'acompanyament per a garantir el dret a la identitat de gènere, l'expressió de gènere i la intersexualitat
- INSTRUCCIÓ de 14 d'octubre de 2014, de la Direcció general d'Innovació, Ordenació i Política Lingüística sobre l'actualització dels Plans de Convivència en els centres educatius.
- Protocol de prevenció i actuació davant de l'assetjament laboral en centres docents dependents de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport (aprovat el 04.10.2017 en Comissió Sectorial de Seguretat i Salut en el Treball).

### 3. D'ON PARTIM?

#### PLANTEJAMENT GENERAL:

El punt de partida per a la realització d'aquest Pla d'Igualtat i Convivència es basa en una comprensió profunda de les necessitats i els reptes específics que es presenten en el centre educatiu. Aquesta comprensió es fonamenta en diverses situacions concretes que s'han observat i estan relacionades amb el clima escolar, la convivència i la igualtat. Algunes d'aquestes situacions inclouen:

- **Casos d'Assetjament Escolar:** Encara que els casos d'assetjament escolar poden manifestar-se de manera més visible a finals de primària o secundària, s'ha observat que les arrels d'aquests problemes poden estendre's fins a les etapes d'educació infantil. El reconeixement d'aquests comportaments a edats primerenques és fonamental per a la seva prevenció i abordatge efectiu.
- **Noves Necessitats Educatives:** La detecció de noves necessitats educatives al centre pot derivar en situacions que afecten la socialització dels estudiants i generen conflictes. És possible que aquests conflictes no siguin fàcilment resolts amb els recursos actuals del centre, requerint una aproximació més integral que involucre estratègies específiques de convivència i inclusió.
- **Conflictes Relacionats amb la Igualtat:** A l'etapa de secundària, poden sorgir conflictes relacionats amb la igualtat de gènere, la diversitat sexual, la diversitat ètnica o altres formes de diversitat. Identificar aquests conflictes i treballar-los de manera preventiva a l'etapa de primària és clau per a evitar que es perpetuin o agreugen en etapes posteriors.

Davant d'aquestes situacions, és essencial establir un punt de partida que reconegue la importància de treballar la convivència i la igualtat des de les primeres etapes educatives. Això implica una aproximació integral que no només aborde els problemes quan apareixen, sinó que també els prevengui i els aturi a les seves arrels. La realització d'aquest Pla d'Igualtat i Convivència sorgeix, doncs, de la necessitat de respondre de manera proactiva a aquestes situacions i de construir un entorn educatiu on tots els estudiants es sentin segurs, respectats i valorats.

#### CONVIVÈNCIA AL CENTRE:

A dia de hui, per dir-se, de manera general, que la convivència al centre és bona, tot i que també cal indicar que, amb l'arribada de l'etapa secundària ens han anat sorgint problemes de convivència greu que s'han resolt, però que han implicat una reflexió conjunta del Claustre sobre les actuacions que portem a terme al centre, la necessitat de la prevenció i de la unificació d'actuacions relacionades amb la igualtat i la convivència, així com la revisió de les faltes lleus, greus o molt greus i les seues conseqüències.



**Relacions entre l'alumnat**

- Per una banda no són habituals els conflictes greus puntuals (discussions, amenaces o agressions). Tot i això, s'han detectat casos de burles, exclusions puntuals al pati o al joc en Educació Física... i s'han valorat, a nivell de Claustre, com un preludi dels casos d'assetjament escolar viscuts a nivells superiors.
- Per una altra banda, han sorgit casos greus d'assetjament escolar que han costat de descobrir i que han fet trontollar la convivència al centre en varies ocasions. S'han produït, tots els casos, en nivells superiors de primària o inicis de secundària.
- També ha pogut sorgir casos puntuals de conflictes derivats de necessitats educatives. En aquests casos s'ha activat el protocol de Conselleria i s'han seguit les instruccions de l'Inspector d'Educació i la UEO de convivència.
- Cal indicar també que s'ha observat un problema de socialització quan l'alumnat nouvingut no parla en valencià o troba alumnat del país d'origen. Hi ha una preocupació per l'aïllament d'aquest alumnat i cal afegir actuacions a nivell d'aula.

**Relacions entre el professorat**

- Hi ha un bon clima de treball en l'escola, i les relacions entre les i els professionals que hi treballen són bones. Així i tot, és comprensible que puguen aparèixer malentesos per diferents idees pedagògiques o per descentralització de la convivència, ja que la comunicació entre els diferents aularis no pot ser tan fluïda com dins d'una mateixa escola.
- Davant situacions d'aquest tipus, la solució pròpia de les persones adultes és parlar sobre el conflicte de manera calmada i resolutiva i buscar punts en comú, com és que tots i totes tenim el mateix objectiu (el bé de l'alumnat) i som professionals defensant la nostra feina. Si els conflictes s'agreugen o perduren en el temps s'aprofita la intervenció de direcció, del coordinador o la coordinadora de convivència o d'algun altre membre del claustre imparcial.
- A pesar d'aquest clima s'ha detectat, al mes d'abril (2023), una necessitat per cohesionar més el professorat i els últims claustres s'han iniciat amb activitats cooperatives, de cohesió... que han ajudat molt a la convivència del Claustre. Per aquest motiu aquestes actuacions formaran part del nostre PIC.
- A més, cal tenir en compte que tenim professorat de tres etapes diferents: infantil, primària i secundària. S'ha observat certa discriminació per part d'algun docent cap a altres cossos docents (menyspreu, poca participació en les reunions de Claustre...). Cal pensar actuacions per millorar aquestes situacions, i per això es treballarà amb comissions interetapes.

**Relacions professorat/alumnat**

- Existeix molt bona relació entre alumnat i professorat del centre, encara que ha sorgit algun conflicte amb alumnat especialment disruptiu (sobretot en aules d'ESO).
- S'ha fet una revisió de la normativa per penalitzar aquestes faltes greus i que la convivència pugui partir del respecte mutu.
- Per altra banda també és necessari que el professorat siga més empàtic amb l'alumnat, s'interesse pels seus gustos i preferències, dialogue i els ajude en aquells objectius més difícils d'aconseguir... Aquestes actuacions també formaran part del nostre PIC com una peça clau per a una bona convivència escolar.

### **3.1 DEFINIM LA CONVIVÈNCIA I LA INCLUSIÓ**

Els agents socialitzadors principals són l'escola, la família i la comunitat. L'escola, com a un d'ells, té una sèrie de funcions socials que van més enllà de les merament educatives i assistencials. L'escola és el primer lloc on aprenen a conviure amb més persones provinents d'entorns diferents.

L'aparició de problemes de convivència és normal en qualsevol gran grup de persones, doncs totes i tots som diferents, i, si es resolen adequadament, poden ser molt enriquidors. Ens trobem ací amb tres grans blocs que condicionen les relacions interpersonals i de convivència.

#### **L'educació emocional.**

Segons Goleman (1995), entenem per intel·ligència emocional la capacitat de gestionar les pròpies emocions d'una manera adaptativa a l'entorn i les circumstàncies, gràcies a la qual afavorim la nostra socialització. És important treballar aquest tipus d'intel·ligència a l'escola ja que, com ensenya la neuroeducació, el cervell és més plàstic en la infància, i això permet adquirir no soles coneixements respecte al llenguatge i les diferents àrees d'estudi, sinó també quant a la gestió emocional i la comunicació assertiva.

És molt recomanable, per tant, l'ús de l'assemblea i d'un racó d'expressió emocional a l'aula ordinària, per tal d'interioritzar i normalitzar la gestió de les emocions com un aspecte necessari per a la vida, més que qualsevol contingut curricular. Tant la falta d'intel·ligència emocional com les situacions de discriminació afecten al rendiment acadèmic, ja que manquen a l'alumnat d'autoestima i d'habilitats d'autogestió necessàries per a progressar en l'estudi i els aprenentatges.

La no discriminació. Per raó de:

#### **→ Diversitat funcional i necessitats educatives especials.**

Entenem per diversitat funcional la manera en que una persona funciona, a causa d'una discapacitat, de manera diferent a la de la majoria de la societat en algun/s aspecte/s. Segons la OMS, discapacitat fa referència a deficiències, limitacions de la activitat i restriccions en la participació, ja siga per causes sensorials, de mobilitat, cognitives-intel·lectuals, etc. Segons l'Article 73 de la Llei Orgànica 2/2006 d'Educació (LOE), presenta necessitats educatives especials (NEE) l'alumnat que requereix, durant un període o al llarg de tota la seua escolarització, determinades atencions educatives específiques derivades de discapacitat o trastorns greus de conducta.

Tot açò deixa enrere els termes invàlid/-a i minusvàlid/-a, obsolets i rebutjats per la seua connotació negativa cap a les persones amb diversitat funcional. Ninguna persona deixa de ser vàlida o és menys vàlida que altra per tindre una discapacitat o trastorn. Igualment no hem d'emprar el terme de retard mental sinó el de discapacitat intel·lectual.

Entenem per discapacitat la limitació per a dur a terme certes activitats, provocada per una deficiència física o psíquica. Per altra banda, entenem per trastorn greu de conducta un patró de comportament disruptiu i perdurable en el temps.

És important, a més de ser conscient de les característiques de cada trastorn o discapacitat, no infravalorar les capacitats de millorar de cada xiqueta o xiquet, AL SEU RITME i dins de les seues possibilitats. No arribar a un objectiu nostre o del currículum no és un fracàs de l'alumne o l'alumna, sinó que hem de valorar els seus passos. Si canviem les nostres

expectatives de millora perquè aquesta no és tal i com esperàvem, provocarem l'anomenat efecte pigmalion i, al no esperar res de l'alumne o l'alumna, res avançarà. No marquem nosaltres els termes quan parlem de diversitat funcional.

→ **Sexualitat i gènere.**

Sexe i gènere són dos conceptes diferents que sovint es confonen o utilitzen de manera indiferent. Entenem per sexe la condició biològica de la persona, és a dir, si és mascle o femella. Pel contrari, el gènere no és més que una construcció social, i expressa allò que s'associa a cada sexe; com s'ha de dur el monyo en funció de si ets home o dona, la roba, els colors, els joguets, el comportament en públic, etc.

Des del moment en que el nadó naix, i fins i tot abans, la societat i el seu entorn més pròxim estan construint el seu gènere (color i tipus de roba, joguines...), de manera que les diferències entre homes i dones no són innates o naturals (llevat dels òrgans sexuals i aspectes biològics), sinó que les transmetem de generació en generació.

Parlem, doncs, dels estereotips. Entenem per estereotip el conjunt de creences compartides sobre les característiques personals, generalment aspectes de la personalitat, però també els comportaments propis d'un grup de persones. Aquest mateix concepte és aplicable al sexe i a la raça i cultura.

Més enllà, hem d'identificar i transmetre a l'alumnat, si volem una escola coeducativa, els següents conceptes:

- **Identitat de gènere:** és la vivència íntima e individual que cada persona té del seu propi sexe. Podem parlar ací d'identitat de gènere divergent (s'assoleixen aspectes associats tant a un gènere com a l'altre); disconformitat de gènere (identificar-se amb les atribucions al gènere contrari però amb el propi sexe); gènere independent o flexible (que varia entre els dos establerts segons cada context) i patrons variants de gènere (interessos o preferències no coincidents amb allò generalment acceptat per a cadascun dels gèneres considerats normatius).

- **Orientació sexual:** tendència a sentir atracció sexual, emocional o afectiva. S'han de considerar ací, amb igual normalitat; homosexualitat, heterosexualitat i bisexualitat.

- **Persona transsexual:** aquella que naix amb un sexe amb el qual no s'identifica.

- **Procés de transició:** actuacions com hormonar-se, operar-se... cap al canvi de sexe.

- **Persona transgènere:** aquella que no s'identifica amb el gènere que se li pressuposa però no necessita el canvi de sexe.

- **Gènere fluid o expressió fluida de gènere:** fet de que un xiquet o una xiqueta es comporte o identifiqui durant una etapa de la seua infància amb altre gènere. És un procés de descobriment d'una part de la personalitat.

- **Persona intersexual:** aquella que, per alguna malaltia genètica, alteració cromosòmica o malformació durant la gestació, té òrgans pertanyents als dos sexes. Per exemple trobem el Síndrome de Klinefelter, el Síndrome de Turner, la Hiperplàsia Suprarenal Congènita, Síndrome de Swyer...

- **Persona cisgènere:** aquella la identitat de gènere de la qual concorda amb l'assignat al sexe.

- **Transfòbia:** prejudici social consistent en la discriminació a les persones que transgredeixen el binomi sexe-gènere.

- **Homofòbia:** rebuig, discriminació, invisibilització, burles i altres maneres de violència basades en prejudicis i estigmes cap a persones homosexuals.

Segons institucions estatals especialitzades, podem distingir entre:

- **Homofòbia cognitiva:** idees i representacions errònies i estereotipades sobre les persones homosexuals.
- **Homofòbia afectiva:** rebuig i sentiment d'incomoditat en presència de persones homosexuals.
- **Homofòbia conductual:** expressió d'hostilitat (verbal o física) cap a homosexuals.
- **Homofòbia institucional:** transmissió de missatges negatius per part dels medis de comunicació, falta de reconeixement institucional d'aquesta població i de les seues necessitats.
- **Bifòbia:** rebuig, discriminació, invisibilització, burles i altres maneres de violència basades en prejudicis i estigmes cap a persones bisexuals.
- **Androcentrisme:** pràctica, conscient o no, d'atorgar a l'home i al seu punt de vista una posició central en la societat, la cultura i la història.
- **Sexisme:** discriminació cap a un individu pel seu sexe.
- **Misogínia:** aversió cap a les dones.
- **Masclisme:** actitud o manera de pensar de qui sosté que l'home és per naturalesa superior a la dona.
- **Hembrisme:** actitud o manera de pensar de qui sosté que la dona és per naturalesa superior a l'home.
- **Micromasclisme:** estratègia, comentari o acte subtil de la vida quotidiana que continua transmetent estereotips masclistes i/o valors androcèntrics.
- **Feminicidi:** assassinat d'una dona per part d'un home per masclisme o misogínia.
- **Feminisme:** doctrina i moviment social que demana per a la dona el reconeixement d'unes capacitats i uns drets que tradicionalment han estat reservats per als homes.
- **Coeducació:** proposta pedagògica que dona resposta a la reivindicació de la igualtat, que proposa una reformulació del model de transmissió del coneixement i de les idees des d'una perspectiva de gènere als espais de socialització i aprenentatge.
- **Interculturalitat:** Entenem per cultura el conjunt de coneixements, idees, tradicions i costums que caracteritzen a un poble, a una classe social, a una època, etc.

Normalment, la cultura comporta determinades idees polítiques i religioses, les quals han sigut el motor de multitud de conflictes durant la història del món en que vivim.

El **racisme** és un sentiment o comportament consistent en l'exacerbació del sentit racial d'un grup ètnic. Aquesta situació es manifesta mitjançant el menyspreu d'un altre grup i és una forma de discriminació.

La **xenofòbia** és la por o l'animadversió cap a persones o cultures diferents, o considerades com a estrangeres. Desgraciadament, aquest aspecte de la diversitat ha sigut, durant molts anys, motiu de guerres i genocidis. Moltíssimes persones s'han vist obligades a fugir del seu país, de la seua casa, per tal de salvar la seua vida; aquestes son les persones refugiades. Un altre concepte extremadament cruel que podem transmetre a l'alumnat de major edat és el d'apàtrida; una persona que manca de nacionalitat, a la que cap Estat considera destinatària de l'aplicació de la seua legislació.

Desgraciadament, s'ha incrementat en els últims anys el nombre de persones (adultes, adolescents i infants) que fan ús de la violència cap a altres persones, cap a objectes o fins i tot cap a sí mateixos/es quan es troben davant un conflicte, ja siga a nivell intern o social. Açò s'ha de resoldre des de la infància, ja que si oferim estratègies variades de relaxació i resolució de problemes, les persones no necessitaran la violència ni adquirir actituds agressives durant el desenvolupament infantil, l'adolescència i l'edat adulta.

## 4. COM ENS ORGANITZEM AL CENTRE?

Al CRA del Penyagolosa ens organitzem a través de diversos òrgans col·legiats i reunions que impliquen diferents membres de la comunitat educativa.

1. **Consell Escolar:** El Consell Escolar és un òrgan col·legiat en el qual participen representants de tots els sectors de la comunitat educativa, incloent-hi professors, alumnes, pares i mares, personal no docent i l'equip directiu. Entre les seves funcions està l'establiment de les normes de convivència i la seva revisió periòdica. A més, pot tractar problemes específics de convivència en les seves reunions.
2. **Comissió de Convivència (Consell Escolar):** Formada per uns membres del Consell Escolar són els encarregats de revisar tot allò relacionat amb problemes de convivència als 3 aularis del CRA. Generalment al CRA ho treballem a nivell del Consell Escolar en general, però hi ha uns membres que formen part d'aquesta comissió.
3. **Comissió d'Igualtat i Convivència (Claustre):** Formada per l'orientador/a del centre i els docents més interessats en aquests aspectes (també el/la coordinador/a d'igualtat i convivència). S'encarrega de:
  1. Col·laborar amb la direcció del centre i amb la Comissió de Coordinació Pedagògica en l'elaboració i desenvolupament del Pla d'Igualtat i Convivència del Centre, tal com estableix la normativa vigent.
  2. Organitzar activitats de convivència com són els patis, les jornades de cohesió...
  3. Revisar i ajudar a l'aplicació del PAT (pla d'acció tutorial), ajudant als tutors nous a realitzar totes les tasques organitzades i especificades en aquest pla.
  4. Coordinar les actuacions d'igualtat. Ajudar als docents a treballar les figures femenines en els diferents projectes.
  5. Prendre decisions respecte a assumptes relacionats amb la igualtat, convivència i inclusió al centre: organització dels banys, llenguatge coeducatiu, pictogrames...
  6. Coordinar l'organització de les activitats de centre relacionades amb la coeducació.
  7. Vetllar pel bon funcionament de la convivència del centre, fent propostes de funcionament si cal: neteja del pati, propostes d'activitats...
  8. Coordinar les actuacions de la campanya «Bons Hàbits d'Alimentació», proposant cartells, actuacions... per conscienciar de la importància del menjar saludable i l'ús de carmanyoles per a tenir cura del medi ambient.
  9. Organitzar l'activitat palanca del PROA+ de la codocència a les aules: horari, graelles, reunions... amb coordinació amb l'equip directiu del centre.
  10. Prendre decisions respecte a les programacions multinivell i la seua organització.

El que es pretén amb aquesta comissió és enfortir la participació i convivència de tota la comunitat educativa i plantejar accions per fer-ho possible: dinamitzar la participació de les famílies al centre, reflexionar conjuntament amb l'alumnat i les famílies sobre aspectes educatius...

4. **Reunions amb l'equip directiu:** L'equip directiu sol mantenir reunions amb el professorat i el personal per tractar temes relacionats amb la convivència, avaluar la situació actual i prendre mesures preventives o correctives si cal. Unes d'aquestes reunions més importants són les tutories individualitzades, que s'explicaran millor al punt 5.1.9
5. **Reunions amb alumnes:** Els tutors i altres professors mantenen, periòdicament, reunions amb els alumnes per tractar temes de convivència, tant a nivell de grup com individualment. Aquestes reunions poden servir per identificar problemes i buscar solucions conjuntament.
6. **Reunions amb famílies:** Les famílies són una part important de la gestió de la convivència. Per això, es mantenen reunions periòdiques amb elles per informar-les sobre la situació del centre i tractar problemes específics de convivència si cal.
7. **Reunions amb experts externs:** En alguns casos, organitzem reunions amb experts externs (UEO, psicòlegs, pedagogs, etc.) per obtenir assessorament i suport en la gestió de problemes de convivència més complexos. També és molt important la relació amb la Mancomunitat del Penyagolosa i el serveis socials d'aquesta, així com la relació amb la Mancomunitat del Alto Mijares i l'Alcalatén.

Actualment, aquests diferents espais de reunió i òrgans col·legiats treballen conjuntament per garantir una gestió efectiva dels problemes de convivència al centre educatiu.

## **5. ACTUACIONS DEL PIC - PROJECTE "SOM"**

### **5.1 SOM "AULA"**

#### **5.1.1 ENTRADES RELAXADES**

Les entrades relaxades a l'etapa de primària són una estratègia educativa que té com a objectiu facilitar la transició dels alumnes entre activitats o moments del dia i crear un ambient més tranquil i propici per a l'aprenentatge.

#### **EDUCACIÓ INFANTIL**

En les entrades relaxades a infantil les famílies poden entrar a l'aula durant els primers 15 a 20 minuts per acompanyar els seus fills/es i realitzar activitats conjuntament. Són una estratègia educativa que facilita una transició suau entre la llar i l'escola. Aquest enfocament proporciona un ambient acollidor i segur per als infants i fomenta una col·laboració activa entre les famílies i l'escola.

Com funciona:

- ★ **Participació de les famílies:** Durant els primers 15 a 20 minuts de la jornada escolar, les famílies poden entrar a l'aula amb els seus fills per compartir activitats conjuntament. Aquestes activitats poden incloure jocs, lectures, manualitats o activitats d'aprenentatge estructurades.
- ★ **Interacció amb els mestres:** Aquest moment també permet a les famílies interactuar amb els mestres i conèixer millor el programa educatiu, els objectius d'aprenentatge i el progrés dels seus fills.
- ★ **Transició suau:** Aquest enfocament ajuda els infants a fer una transició suau entre la seva vida familiar i l'ambient escolar, reduint l'ansietat que pot sorgir en separar-se de les seves famílies.

Els **beneficis** considerem que són aquests:

1. **Enfortir el vincle familiar:** Permet que les famílies participen activament en l'educació dels seus fills, enfortint el seu vincle i creant records positius en el context escolar.
2. **Establir una rutina segura:** La presència de les famílies a l'inici de la jornada escolar crea una rutina segura i tranquil·la per als infants, la qual cosa ajuda a fomentar la seva confiança i independència a l'escola.
3. **Fomentar la implicació de les famílies:** Aquesta pràctica fomenta la participació activa de les famílies en l'educació dels seus fills, el que pot millorar la seva comprensió del procés educatiu i la seva col·laboració amb l'escola.
4. **Facilitar la comunicació:** Les famílies tenen l'oportunitat de comunicar-se amb els mestres i el personal de l'escola, el que pot facilitar la resolució de problemes o inquietuds.
5. **Promoure un ambient positiu:** La participació de les famílies crea un ambient positiu i acollidor a l'aula, la qual cosa contribueix a l'aprenentatge dels infants.
6. **Millorar l'adaptació:** Ajudar els infants a adaptar-se a l'ambient escolar amb el suport de les seves famílies pot reduir els problemes d'ansietat de separació i facilitar l'ajustament a l'entorn escolar.

En conjunt, aquesta pràctica pensem que ajuda a establir una base sòlida per a l'educació infantil, promovent una experiència d'aprenentatge positiva i significativa tant per als infants com per a les seves famílies.

## **EDUCACIÓ PRIMÀRIA**

Al nostre centre, aquesta pràctica inclou dos tipus d'activitats:

- ★ **Lectura de 15 minuts a l'inici de la jornada escolar.**
  - Lectures, a poder ser, voluntàries i escollides per l'alumnat.
  - A poder ser, lectura silenciosa.
  - L'aula ha de tenir llibres a l'abast per si algun alumne no en porta de casa.
  - Seria interessant tenir una varietat de material: contes, còmics, revistes...
  - No s'ha de posar música per poder facilitar la lectura a tot l'alumnat.

- El mestre/a de l'aula també ha de llegir, com la resta d'alumnat, i no fer tasques pròpies, correccions...
- ★ **Ús de música relaxant després de cada pati i a l'entrada del migdia (3-4 min).**
  - La música ha de ser relaxant, no escollida per l'alumnat perquè siga la música de moda. No és aquest l'objectiu.
  - L'alumnat ha de sentir-se relaxat.
  - És interessant que l'alumnat aprofite per beure, seure, treure els materials...

Considerem que aquests són els **beneficis** d'aquestes pràctiques:

1. **Fomentar la calma i la concentració:** La música relaxant i la lectura matinal ajuden a calmar els alumnes i a preparar-los per a l'aprenentatge. Això contribueix a millorar la seva atenció i concentració durant les classes.
2. **Reduir l'estrès:** Aquestes activitats poden ajudar a reduir l'estrès i l'ansietat dels alumnes, especialment després de moments més actius com el pati.
3. **Crear una rutina positiva:** Les entrades relaxades estableixen una rutina consistent que ajuda els alumnes a sentir-se segurs i preparats per començar o reprendre l'aprenentatge.
4. **Millorar la convivència:** Un ambient més tranquil contribueix a millorar les relacions entre els alumnes i a reduir els conflictes, ja que estan més relaxats i disposats a cooperar.
5. **Promoure el gust per la lectura:** La lectura matinal introdueix els alumnes en l'hàbit de llegir de forma regular, el que pot fomentar el seu gust per la lectura i millorar les seves habilitats de comprensió lectora.
6. **Facilitar la transició:** Les entrades relaxades ajuden els alumnes a passar d'una activitat a una altra de manera suau, facilitant la seva adaptació i reduint possibles distraccions.
7. **Millorar el rendiment acadèmic:** Un ambient més tranquil i centrat pot contribuir a millorar el rendiment acadèmic dels alumnes, ja que estan més predisposats a aprendre i participar a l'aula.

En general, considerem que les entrades relaxades aporten beneficis tant als alumnes com als docents, creant un entorn més harmoniós i propici per a l'aprenentatge.

### 5.1.2 TUTORIES EMOCIONALS

Al nostre centre les tutories emocionals són espais dedicats dins de l'horari escolar on l'alumnat pot parlar sobre els seus sentiments, problemes de convivència, experiències i altres aspectes emocionals. Durant aquestes sessions, els alumnes treballen habilitats socioemocionals com l'empatia, l'autoestima, la gestió emocional i les habilitats socials. Aquestes tutories són guiades pel tutor o tutora, i poden incloure discussions, activitats pràctiques i dinàmiques grupals. Algunes vegades, si el tutor/a demana ajuda, poden ser guiades per algun membre del Claustre especialitzat en tutories emocionals. En algunes ocasions és necessari que siga un membre extern a l'aula qui participe, són circumstàncies que valora l'orientador/a del centre, juntament amb l'equip directiu i el coordinador/a d'igualtat.



**Característiques de les tutories emocionals:**

1. **Espai segur:** Es crea un ambient de confiança i respecte on els alumnes se senten còmodes per compartir els seus sentiments i preocupacions.
2. **Diàleg obert:** Les sessions fomenten el diàleg obert entre els alumnes i el tutor, així com entre els mateixos alumnes.
3. **Treball en grup:** En algunes ocasions s'utilitzen activitats en grup per desenvolupar habilitats d'empatia i cooperació.
4. **Desenvolupament d'habilitats:** Les tutories emocionals ajuden els alumnes a desenvolupar habilitats com la gestió emocional, la resolució de conflictes, i l'expressió verbal dels seus sentiments.
5. **Reforç de l'autoestima:** S'ofereixen activitats i discussions que ajuden a reforçar l'autoestima i l'autoconfiança dels alumnes.
6. **Ensenyament de valors:** Les tutories emocionals promouen valors com el respecte, la tolerància i la comprensió cap als altres.
7. **Organització del centre:** A l'inici de curs es donen materials i una organització per planificar les tutories emocionals depenent del nivell i les necessitats que poden sorgir a un grup.

Des del CRA considerem que els **beneficis** d'aquesta mesura són:

1. **Millora de les relacions:** Les tutories emocionals ajuden a millorar les relacions entre els alumnes, promovent la comunicació i la comprensió mútua.
2. **Gestió de conflictes:** Els alumnes aprenen a gestionar conflictes de manera pacífica i constructiva, el que pot reduir problemes de convivència.
3. **Desenvolupament personal:** Aquestes sessions ajuden els alumnes a desenvolupar una major consciència de si mateixos i dels seus sentiments, així com a respectar les emocions dels altres.
4. **Prevenió del bullying:** En treballar l'empatia i la tolerància, les tutories emocionals poden ajudar a prevenir situacions de bullying o assetjament escolar.
5. **Suport emocional:** Els alumnes tenen l'oportunitat de rebre suport emocional i orientació, el que pot ajudar a reduir l'estrès i l'ansietat.
6. **Millora del clima escolar:** Un ambient escolar més positiu i respectuós contribueix a un millor clima escolar i a un major rendiment acadèmic.
7. **Habilitats per a la vida:** Les habilitats socioemocionals desenvolupades a les tutories emocionals són fonamentals per a la vida diària, ajudant els alumnes a afrontar situacions diverses amb més seguretat i maduresa.

En general, les tutories emocionals són una eina valuosa per promoure el benestar emocional i social dels alumnes, a més de contribuir a un ambient d'aprenentatge més harmoniós i respectuós.

**5.1.3 DINÀMIQUES DE COHESIÓ**

Realitzar dinàmiques de cohesió de grup a totes les etapes educatives (infantil, primària i secundària) és fonamental per millorar la convivència entre l'alumnat i fomentar un ambient escolar positiu. Aquestes activitats ajuden a establir relacions sòlides i harmòniques entre els alumnes, professors i altres membres de la comunitat educativa.

Alguns dels principals **beneficis** de dur a terme aquestes dinàmiques en totes les etapes educatives són:

1. **Foment de l'empatia i la comprensió mútua:** Les dinàmiques de cohesió de grup promouen la comprensió i l'acceptació de les diferències entre els membres del grup, fomentant l'empatia i el respecte mutu.
2. **Millora de la comunicació:** Aquestes activitats ajuden a desenvolupar habilitats de comunicació eficaces, tant verbals com no verbals, que són essencials per establir relacions positives i resoldre conflictes de manera constructiva.
3. **Construcció d'un sentiment de pertinença:** Les dinàmiques de grup ajuden a crear un sentit de pertinença i identitat entre els membres del grup, cosa que contribueix a un ambient més segur i acollidor.
4. **Establiment de confiança:** A través de les activitats de cohesió, els alumnes aprenen a confiar els uns en els altres i en el professorat, la qual cosa facilita la col·laboració i la cooperació en les activitats acadèmiques i socials.
5. **Promoció del treball en equip:** Aquestes dinàmiques fomenten la col·laboració i el treball en equip, habilitats que són essencials per a l'aprenentatge i el desenvolupament personal.
6. **Reducció dels conflictes:** Un grup cohesionat està menys predisposat a experimentar conflictes i més preparat per resoldre'ls de manera pacífica si es presenten.
7. **Millora del rendiment acadèmic:** Un ambient de classe positiu i col·laboratiu contribueix a un millor rendiment acadèmic, ja que els alumnes se senten motivats i recolzats.
8. **Desenvolupament de competències socioemocionals:** Les activitats de cohesió de grup ajuden els alumnes a desenvolupar competències socioemocionals com la intel·ligència emocional, la gestió de l'estrès i la resiliència.

En definitiva, les dinàmiques de cohesió de grup són una eina important per millorar la convivència a totes les etapes educatives. Ajuden a crear un ambient escolar harmoniós, segur i respectuós, que afavoreix l'aprenentatge i el desenvolupament integral dels alumnes. A continuació incloem una sèrie de propostes per tal d'ajudar als docents:

#### EXEMPLES DE DINÀMIQUES DE COHESIÓ DE GRUP - INFANTIL

1. **El joc del cercle:** Els xiquets i xiquetes es reuneixen en cercle i es passen una pilota o un objecte suau. Quan un alumne rep l'objecte, ha de dir el seu nom i alguna cosa que li agradi. Això ajuda els infants a conèixer-se millor i a establir connexions entre ells.
2. **Conte col·laboratiu:** El docent comença a explicar un conte, però deixa alguns espais perquè els infants puguin afegir elements de la seva imaginació a la història. Això fomenta la creativitat i la col·laboració.
3. **Pintura en grup:** Es dona als alumnes un gran llenç o un paper gran i materials per pintar. Tots junts creen una obra d'art compartida. Aquesta activitat fomenta el treball en equip i la cooperació.
4. **Jocs de rol:** Es poden organitzar jocs de rol on els xiquets i xiquetes representen diferents personatges o situacions, aprenent així a posar-se a la pell dels altres i a

desenvolupar l'empatia.

5. **El joc de les emocions:** Es mostra als infants imatges de cares amb diferents expressions emocionals. Els alumnes han d'identificar les emocions i compartir experiències o situacions on han sentit aquestes emocions.
6. **El tresor amagat:** Es prepara una cerca del tresor en equip on els alumnes han de treballar junts per trobar les pistes i arribar al tresor. Aquesta activitat promou la comunicació i la cooperació.
7. **Jocs cooperatius:** Jocs com l'aranya humana o el pont cooperatiu, on els xiquets i xiquetes han de col·laborar per aconseguir un objectiu comú, són excel·lents per fomentar el treball en equip.
8. **El diari del grup:** Es crea un diari del grup on els infants poden explicar les seves experiències, dibuixar o escriure sobre el seu dia a l'escola. Això ajuda a compartir sentiments i crear una identitat de grup.
9. **L'escut del grup:** L'alumnat crea un escut del grup amb símbols que representen les seves experiències compartides i els seus valors comuns. Aquesta activitat ajuda a crear un sentiment de pertinença.

### EXEMPLES DE DINÀMIQUES DE COHESIÓ DE GRUP - PRIMÀRIA

1. **Jocs de presentació:** A l'inici de curs o quan s'afegeixen nous alumnes, els jocs de presentació ajuden a conèixer els noms i interessos dels altres. Per exemple, el joc de la *pilota informativa* consisteix a passar una pilota entre els alumnes, i quan algú la rep, ha de dir el seu nom i alguna cosa sobre si mateix.
2. **El joc de la teranyina:** Els alumnes formen un cercle i es passen una bola de llana, formant una teranyina mentre es presenten i comparteixen experiències o sentiments. Això ajuda a fomentar la comunicació i el sentit de pertinença.
3. **Jocs cooperatius:** Activitats com el *pont cooperatiu* o la *torre de llibres* requereixen que els alumnes treballen junts per assolir un objectiu comú, fomentant així el treball en equip i la confiança mútua.
4. **El mural col·lectiu:** Els alumnes treballen junts per crear un mural o cartell col·lectiu que representa valors importants per a la seva classe, com el respecte, l'amistat o la inclusió. Aquesta activitat promou la cooperació i l'orgull de grup.
5. **Històries col·laboratives:** Els alumnes creen una història col·laborativa on cadascú afegeix una frase o un paràgraf a la història. Aquesta activitat fomenta la creativitat i la comunicació entre els alumnes.
6. **El joc de l'endevina:** Els alumnes s'asseuen en cercle i cada un ha d'endevinar quina és la resposta a una pregunta sobre un altre membre del grup, com per exemple, el seu menjar preferit. Això ajuda a conèixer-se millor.
7. **Jocs de rol:** Representar escenes amb diferents personatges i situacions ajuda els alumnes a desenvolupar habilitats d'empatia i comprensió mútua.
8. **Cadenes de compliment:** Cada alumne ha de fer un compliment a un altre alumne del grup. Això fomenta un ambient positiu i de suport.
9. **El joc del líder:** Cada dia, un alumne diferent assumeix el paper de líder i guia activitats durant el dia. Això ajuda a desenvolupar habilitats de lideratge i responsabilitat.
10. **El diari del grup:** Un diari del grup on els alumnes poden compartir les seves experiències, pensaments i emocions, ajuda a crear un espai de confiança i diàleg.

### EXEMPLES DE DINÀMIQUES DE COHESIÓ DE GRUP - 3r cicle

1. **El debat estructurat:** Organitzar debats estructurats sobre temes d'interès general ajuda els alumnes a practicar l'escolta activa, l'argumentació i el respecte per les opinions dels altres.

2. **Jocs de simulació:** Jocs de simulació com el *model de Nacions Unides* permeten als alumnes practicar habilitats de negociació, treball en equip i resolució de problemes en un context internacional simulat.
3. **Projectes col·laboratius:** Assignar projectes col·laboratius on els alumnes han de treballar junts per assolir un objectiu comú fomenta la cooperació i el treball en equip.
4. **El joc dels valors:** Els alumnes es divideixen en grups i discuteixen sobre situacions hipotètiques que plantegen dilemes morals o ètics. Això ajuda a fomentar la reflexió sobre els valors i l'empatia.
5. **Històries compartides:** Es poden organitzar sessions on els alumnes comparteixen històries personals sobre experiències significatives. Això ajuda a crear connexions emocionals entre els membres del grup.
6. **Cadenes de compliment:** Cada alumne fa un compliment a un altre membre del grup. Això fomenta un ambient positiu i ajuda a millorar les relacions entre els alumnes.
7. **Jocs de confiança:** Jocs com el *joc de l'equilibri* o el *joc de la guia cega* requereixen que els alumnes confiïn els uns en els altres, el que ajuda a enfortir els vincles i la confiança mútua.
8. **Espais de reflexió:** Dedicar temps a reflexionar sobre situacions de conflicte o temes emocionals ajuda els alumnes a expressar els seus sentiments i a aprendre a gestionar-los de manera saludable.
9. **Treball de grup amb rotacions:** Assignar una tasca específica a cada membre del grup i fer que els rols roten entre els membres ajuda a desenvolupar habilitats de lideratge i flexibilitat.
10. **El joc de la teranyina:** Els alumnes formen un cercle i es passen una bola de llana entre ells, formant una teranyina mentre comparteixen informació sobre si mateixos o responen preguntes. Això ajuda a crear connexions i una xarxa de suport entre els membres del grup.

#### 5.1.4 ASSEMBLEA

A partir de la formació del programa "CONVIU", creiem que les assemblees a les hores de tutoria en les aules de primària tenen una gran importància educativa i social per diversos motius:

1. **Foment de la Participació Democràtica:** Les assemblees permeten als alumnes participar activament en la presa de decisions i en la vida de l'aula, fomentant així valors democràtics des de ben petits.
2. **Desenvolupament de Competències Socials i Emocionals:** Durant les assemblees, els alumnes aprenen a escoltar els altres, expressar les seves opinions de manera respectuosa, gestionar conflictes i treballar en equip.
3. **Millora del Clima Escolar:** Les assemblees poden contribuir a crear un ambient de convivència positiu, ja que els alumnes se senten escoltats i valorats, i es poden abordar i resoldre conflictes de manera col·lectiva.
4. **Foment de l'Autonomia i Responsabilitat:** Participar en les assemblees ajuda els alumnes a desenvolupar el sentit de la responsabilitat i l'autonomia en la gestió de temes que afecten la seva vida escolar.

## **Principals Objectius de les Assemblees**

1. Promoure la Comunicació: Facilitar un espai on els alumnes puguin expressar les seves idees, inquietuds i propostes.
2. Resoldre Conflictes: Abordar i buscar solucions conjuntes als problemes de convivència que puguin sorgir a l'aula.
3. Impulsar Projectes Col·lectius: Planificar i coordinar activitats i projectes que involucrin a tota la classe.
4. Fomentar el Respecte i la Tolerància: Treballar valors com el respecte, la tolerància i la solidaritat.

## **Funcionament de les Assemblees**

Per assegurar el bon funcionament de les assemblees, és important seguir un esquema clar:

1. **Convocatòria:** Les assemblees s'han de realitzar amb una certa regularitat, encara que siga només una part de l'hora de tutoria, no té per què ser tota la sessió.
2. **Ordre del Dia:** El tutor/a pot dur un ordre del dia per poder plantejar situacions que comentar. No sempre és convenient deixar a l'alumnat l'elecció del tema en totes les sessions.
3. **Moderació:** La sessió ha de ser moderada per una persona (pot ser el tutor o un alumne designat) que assegure el respecte dels torns de paraula i l'ordre.
4. **Actes:** Prendre actes de les decisions preses i els temes tractats per poder fer un seguiment i una avaluació posterior. Per a això podem fer servir el diari de convivència que s'explicarà al punt 5.1.5.

## **Normes Bàsiques de les Assemblees**

1. **Respecte als Torns de Paraula:** Tots els alumnes han de respectar el torn de paraula i escoltar amb atenció quan algú està parlant.
2. **Respecte Mutu:** Les opinions i les idees dels altres han de ser respectades, evitant les crítiques destructives i les faltes de respecte, dintre i fora de l'aula.
3. **Confidencialitat:** Els temes personals tractats a les assemblees han de ser considerats confidencials i no s'han de difondre fora de l'aula. Cal insistir en aquest punt a l'inici de cada assemblea.
4. **Participació Activa:** Tot l'alumnat ha de tenir l'oportunitat de participar i se'ls ha d'encoratjar a fer-ho de manera activa i constructiva. Cal evitar el lideratge destructiu a les assemblees, la sobreexposició... perquè pot comportar un sentiment negatiu de la resta de companys/es.
5. **Puntualitat i Regularitat:** Respectar els horaris establerts per les assemblees i assistir-hi amb regularitat per garantir la seva continuïtat i efectivitat.

Tot i això cal aclarir que el seu bon funcionament depèn de la claredat en els objectius, una organització adequada i el respecte a unes normes bàsiques de convivència.

### 5.1.5 DIARI DE CONVIVÈNCIA

La creació d'un diari de convivència en cada tutoria de primària és una eina educativa molt valuosa per fomentar un ambient positiu i reflexiu dins l'aula.

El principal objectiu del diari de convivència és documentar i reflexionar sobre les anècdotes i situacions relacionades amb la convivència que es produeixen tant a l'aula com al pati. Aquestes anotacions ajuden a identificar patrons de comportament, promouen el diàleg i permeten buscar solucions col·lectives als problemes.

#### Estructura del Diari

El diari pot tenir una estructura senzilla per facilitar la seva utilització. S'annexa un fulla de mostra però qualsevol altre disseny del tutor/a és vàlid:

- **Data:** Per anotar el dia en què es registra l'anècdota.
- **Descripció de l'anècdota:** Un espai per descriure breument què va passar, qui hi estava implicat, i el context de la situació.
- **Reflexió:** Un espai per reflexionar sobre l'anècdota. Pot incloure preguntes com: Què vam aprendre d'aquesta situació? Com ens vam sentir? Què podríem fer de manera diferent la propera vegada?
- **Accions o Solucions:** Espai per proposar accions o solucions per millorar la convivència en futures situacions similars.

#### Procediment d'implementació

1. **Introducció als Alumnes:** Explica als alumnes a principi de curs què és el diari de convivència, la seva importància, i com l'utilitzaran. Fomenta un ambient de confiança perquè se senten còmodes compartint les seves experiències.
2. **Assignació de Temps:** Dedicar un temps específic de la setmana, potser durant la tutoria o en una sessió específica de convivència, per treballar en el diari.
3. **Rotació de Responsabilitats:** Pots assignar un o dos alumnes diferents cada setmana per ser els encarregats d'escriure al diari. Això promou la responsabilitat i la participació de tots els alumnes.
4. **Revisió i Reflexió Col·lectiva:** Reuneix el grup per revisar i discutir les anotacions del diari periòdicament. Això permetrà a tota la classe reflexionar conjuntament i buscar solucions col·lectives.

#### Recomanacions Pràctiques

- **Confidencialitat:** Assegura que el diari sigui un espai segur i respectuós. Les situacions compartides han de ser tractades amb discreció.
- **Positivitat:** Encara que és important abordar els conflictes, també cal destacar les situacions positives de convivència per reforçar els bons comportaments.
- **Adaptabilitat:** Ajusta l'ús del diari a les necessitats i característiques del grup d'alumnes. Sigues flexible i oberta a canvis per millorar el procés.

En resum, un diari de convivència ben implementat pot ser una eina poderosa per fomentar una millor convivència a l'aula i ajudar els alumnes a desenvolupar habilitats socials i emocionals fonamentals.

### 5.1.6 BÚSTIA DELS SENTIMENTS

La bústia dels sentiments sorgeix com una actuació per poder donar veu a l'alumnat més introvertit, o amb problemes que no vol compartir amb la resta de companys i companyes, o amb situacions de desprotecció (assetjament escolar, problemes familiars...).

#### Objectius de la Bústia de Sentiments:

1. **Fomentar la Comunicació:** Proporcionar als estudiants un espai segur on poden expressar els seus sentiments, preocupacions i suggeriments de manera anònima.
2. **Promoure el Benestar Emocional:** Ajudar a identificar i abordar problemes emocionals o socials dels estudiants, millorant el seu benestar general.
3. **Crear un Entorn Segur i Inclusiu:** Fomentar un ambient escolar on tots els estudiants se sentin escoltats i valorats.
4. **Millorar la Convivència:** Detectar i intervenir en possibles conflictes o situacions d'assetjament escolar de manera precoç.

#### Ubicació de les Bústies:

- **Aules:** Col·locar una bústia en cada aula per garantir l'accessibilitat a tots els estudiants.
- **Direcció del Centre:** Una bústia a la direcció permet als estudiants expressar preocupacions que podrien requerir intervenció administrativa.
- **Aula de l'Orientadora:** La bústia en l'espai de l'orientador/a facilita que els estudiants puguin compartir temes relacionats amb el seu desenvolupament emocional i acadèmic.

#### Disseny de les Bústies:

- **Seguretat i Confidencialitat:** Assegurar-se que les bústies siguin opaques i tinguin una ranura prou estreta per evitar la manipulació del seu contingut.
- **Identificació Visual:** Etiquetar les bústies de manera clara perquè els estudiants sàpiguen quina bústia utilitzar per cada necessitat específica.

#### Confidencialitat:

- **Anònima:** Garantir que els estudiants poden dipositar els seus comentaris sense haver d'identificar-se, per assegurar la seva privacitat.
- **Gestió:** Només els tutors/es, l'orientador/a escolar i un membre de l'equip directiu hauran de tenir accés a les bústies per recollir i gestionar els comentaris.



### **Comunicació i Sensibilització:**

- **Presentació:** Introduir la bústia de sentiments a través d'assemblees, tutories i altres canals de comunicació amb els estudiants.
- **Formació:** Donar formació al professorat sobre com animar els estudiants a utilitzar les bústies i com abordar les qüestions que puguin sorgir d'elles.

### **Seguiment i Intervenció:**

- **Recollida Regular:** Revisar les bústies de manera regular (setmanalment) per assegurar una resposta oportuna.
- **Accions:** Actuar sobre les preocupacions expressades, oferint suport individualitzat a través de l'orientador/a o altres professionals pertinents.
- **Feedback:** Proporcionar feedback general als estudiants sobre com s'estan abordant les qüestions plantejades, sense comprometre la confidencialitat.

### **Avaluació:**

- **Anàlisi de Dades:** Fer un seguiment de les tendències i temes recurrents per identificar àrees de millora a nivell de centre.
- **Milliores Continuadaes:** Adaptar i millorar el sistema de la bústia de sentiments basant-se en l'experiència i el feedback recollit.

### **Beneficis de la Bústia de Sentiments:**

- **Empoderament:** Els estudiants se senten més empoderats en tenir un mitjà per expressar les seves emocions.
- **Prevenió:** Permet detectar problemes emocionals o conflictes abans que es convertisquen en problemes majors.
- **Cohesió:** Millora la cohesió i l'ambient escolar en promoure una cultura de comunicació oberta i suport mutu.

## **5.1.7 TUTORIA INDIVIDUALITZADA**

### **ASPECTES CLAU DE LA TUTORIA INDIVIDUALITZADA AL NOSTRE CENTRE**

ESCOLTAR és el concepte clau d'aquestes tutories. Escoltar no és fàcil, suposa un aprenentatge i una reflexió constant. L'escolta activa implica la voluntat de comprendre, ser empàtics, d'iniciar un diàleg constructiu, requereix d'una oïda càlida que ens permeti ser receptiu a l'altre/a. Hem de procurar que siga l'infant el que parle i nosaltres escoltar.

- Establir una bona relació afectiva mestre/a-alumne/a és la base per fomentar un bon procés educatiu: per això, l'escola estableix un temps fix d'atenció individualitzada on el mestre/a pot fer un seguiment de l'alumne/a i on l'alumne/a pot expressar aspectes relatius a qüestions escolars i personals. La bona relació amb un adult significatiu per a l'infant, el tutor/a, afavoreix la millora dels aprenentatges i de la convivència. Aquesta proposta es realitza de 1r fins a 6è de primària un cop a la setmana i on tots els infants aniran passant al llarg del curs. Aquesta trobada la pot demanar tant l'alumne/a com el/la mestre/a.



- L'acció tutorial comprèn diversos tipus d'orientació:
  - 1. Orientació personal: desenvolupament global de la personalitat de l'alumnat.
  - 2. Orientació escolar i acadèmica: dona suport al procés d'aprenentatge de l'alumnat i li proporciona recursos.
  - 3. Orientació per a la convivència que haurà de permetre a l'alumnat a proveir-se de les habilitats, estratègies i capacitats que el permetin enfrontar els conflictes des d'una actitud no violenta.
- Lloc i situació espacial: intimitat i tranquil·litat a l'entorn són condicions desitjables per aquest tipus de tutories. No són aconsellables taules plenes de papers, ni tan sols l'existència de la taula. Posició aconsellable tutor/a-alumne/a és d'un angle de 90° i una distància aproximada d'1,5 metres.
- L'Actitud del tutor/a ha d'estar caracteritzada per:
  - 1. Disponibilitat i capacitat d'escoltar, i no de manera alternativa o per moments (mentre es fa una altra cosa).
  - 2. Una comprensió empàtica, és a dir intentar comprendre la situació com si fos la pròpia. L'objectiu és el poder captar les vivències i els sentiments del nen/a.
  - 3. Sinceritat en la relació.
- Estratègies no verbals:
  - 1. Contacte visual adequat: mirades espontànies que expressin el desig i interès d'atendre i escoltar les explicacions del nen/a, mirar als ulls amb freqüència, no desviar la mirada quan l'estudiant es dirigeix al tutor/a, o evitar la fixació visual sobre l'infant, són formes facilitadores de la comunicació.
  - 2. L'expressió facial: una càlida expressió facial generalment és de major importància que els mateixos qualificadors vocals (to, ritme, timbre, etc.). Serenitat, absència de significatives mostres de sorpresa o desaprovació sobre el que l'estudiant ens explica donen suport al missatge d'acceptació que el tutor/a ha de generar, especialment en els moments inicials de la tutoria.
  - 3. Posició del cos adient: dempeus, caminant cap al despatx o la classe, recolzats en una porta o mig asseguts en una taula, no són posicions idònies per atendre la tutoria. Contestar una pregunta al vol és una altra cosa. La posició d'estar assegut amb una lleu inclinació cap endavant denota "estar pendent de". Posicions com les de suport total en el respall, o de 120° en una butaca (incloent-hi l'extensió de les extremitats inferior) són adequades per relaxar-nos però no per escolar amb atenció problemes que preocupen l'estudiant.
- Després de les diferents tutories individualitzades els/les tutors/res faran un recull per escrit de les trobades fetes anotant tot allò que considerin significatiu (resum sessió, acords, ...).

### **TEMÀTIQUES EN LA TUTORIA INDIVIDUALITZADA**

Les habilitats i els esquemes de desenvolupament de la tutoria individualitzada que s'han tractat poden ajudar a afrontar situacions problemàtiques dels estudiants, però alhora han d'alertar el tutor de la dificultat que impliquen determinades situacions. El tutor ha de

prendre clares decisions en relació amb la seva competència i ha de tenir seguretat per afrontar-les. El que sempre podrà oferir a l'estudiant serà la seva actitud d'ajuda, si bé aquesta es podrà manifestar en **dirigir-lo o informar-lo sobre serveis i professionals especialitzats**.

La llista de possibles temàtiques que poden sorgir en una tutoria individual pot ser interminable. En definitiva pot abastar les diferents dimensions de l'activitat de l'estudiant, des dels aspectes acadèmics o els més personals. A grans trets podem agrupar les possibles temàtiques en les següents:

- Dificultats acadèmiques. De vegades, resultats acadèmics irregulars o inadequats no són deguts a la falta de preparació o treball d'estudi, sinó que reflecteixen ansietats i pressions externes, fòbies i pànics (p. ex. davant de cert tipus d'exàmens), inadequada planificació i habilitats d'estudi, o problemes externs que impedeixen una correcta concentració.
- Decisions acadèmiques. En un sistema que exigeix decisions personals, és lògic que determinats estudiants requereixin una ajuda tutorial per aclarir la seva situació i adoptar la millor alternativa, sobretot a l'etapa de secundària.
- Problemàtiques de desenvolupament. Des dels aspectes físics, amb especial referència a les NESE, a qüestions relacionades amb els problemes de relació social o alts i baixos en les relacions familiars o de parella...
- Problemàtiques especials. Problemes famílies com maltractaments, violència de gènere, situacions de solitud...

L'assessorament d'especialistes i la mateixa experiència i formació tutorial faran possible que allò que en un moment apareix com a intractable per la seva singularitat, pugueu abordar-ho, almenys en una primera escolta i atenció, i prestar una valuosa ajuda a l'estudiant.

### 5.1.8 DELEGATS I DELEGADES A L'AULA

**Objectius d'aquesta actuació:**

- **Participació Activa:** Fomentar la participació activa dels alumnes en la vida escolar, donant-los veu i vot en les decisions que afecten el seu dia a dia.
- **Responsabilitat:** Desenvolupar un sentit de responsabilitat entre els alumnes en relació amb el seu entorn educatiu.
- **Diàleg i Democràcia:** Promoure el diàleg, el consens i la pràctica democràtica dins de l'aula i el centre.
- **Millora Continua:** Contribuir a la millora contínua del funcionament de les aules i del centre educatiu mitjançant propostes constructives.

Aquest procés no només permet que els alumnes tinguin un paper actiu en la seva educació, sinó que també desenvolupa habilitats de lideratge, comunicació i treball en equip.

## Procés d'Elecció

1. **Candidatures:** Cada classe de primària escollirà un delegat i una delegada (anual o trimestral). Els candidats poden presentar-se voluntàriament o ser proposats pels seus companys.
2. **Campanya:** Les candidatures tindran l'oportunitat de presentar les seves propostes i idees a la resta de la classe per convèncer els companys de la seva idoneïtat per al càrrec. També es poden fer rotatius per trimestres, per tal de poder donar l'oportunitat a més d'un grup d'alumnes i que més passen per l'experiència.
3. **Votació:** La votació es realitzarà de manera democràtica i secreta. Cada alumne tindrà un vot per a delegat i un vot per a delegada. La docent de la tutoria serà el responsable de la votació.
4. **Resultats:** Les candidatures amb més vots seran escollits com a delegat i delegada de la classe. En cas d'empat, es farà una segona ronda de votacions entre els candidats empatats, o un acord trimestral.

## Tasques dels Delegats i Delegades

1. **Recollida d'Informació i Opinions:**
  - Escoltar les inquietuds, suggeriments i opinions dels companys de classe.
  - Anotar les idees i propostes per tal de tenir un registre organitzat.
2. **Propostes de Millora:**
  - Elaborar propostes de millora pel funcionament de l'aula o del centre educatiu basades en les opinions recollides.
  - Promoure iniciatives que beneficïen l'ambient de l'aula i fomenten la participació de tots els alumnes.
3. **Reunions Trimestrals:**
  - Assistir a les reunions trimestrals amb l'equip directiu del centre.
  - Presentar i discutir les propostes i inquietuds amb els altres delegats i l'equip directiu.
4. **Comunicació amb el Claustre i el Consell Escolar:**
  - Portar les propostes acceptades per l'equip directiu al Claustre i, si és necessari, al Consell Escolar.
  - Assegurar-se que les veus dels seus companys són escoltades en els àmbits de decisió del centre.

### 5.1.9 RACONS INCLUSIUS A L'AULA

La creació d'aquests racons inclusius neix de la inquietud de voler ARRIBAR A TOT L'ALUMNAT del nostre centre i de la NECESSITAT DE CANVIAR. El nostre equip educatiu té com a repte, dintre de la seua funció de mediació entre currículum i alumnat, el fet d'oferir propostes educatives diverses, dins i fora de les aules, configurant una xarxa d'oportunitats que afavorisca a cada persona aconseguir els seus objectius.

Per tot allò exposat, proposem establir RACONS DE REPTES, amb activitats de recerca, enriquiment o creativitat, on l'alumnat és el principal protagonista del seu aprenentatge, a partir de la seua pròpia autonomia i autoavaluació.

Les activitats d'aquest racó dependran del treball de cada docent, es pot crear una llibreta de resolució de reptes, o fer fitxes autocorregibles... En tot cas, cal tenir en compte la diversitat de l'aula, els diferents nivells i la varietat de tipus d'activitats que es poden proposar.

### **Objectius dels racons inclusius a l'aula:**

- OBJECTIU 1: Promoure el raonament i processament de la informació. Ús d'estratègies metacognitives.
- OBJECTIU 2: Impulsar l'autonomia en els aprenentatges.
- OBJECTIU 3: Potenciar l'associació d'idees. Connexió entre disciplines.
- OBJECTIU 4: Incentivar la curiositat
- OBJECTIU 5: Fomentar la capacitat de resolució de problemes. Raonament lògic-matemàtic a situacions quotidianes.
- OBJECTIU 6: Estimular l'experimentació.
- OBJECTIU 7: Activar el pensament crític de la comunitat educativa.
- OBJECTIU 8: Crear pensament divergent i alta creativitat.

### **5.1.10 PLA COEDUCATIU DE CENTRE**

En la societat actual, la coeducació esdevé una eina imprescindible per fomentar la igualtat de gènere i prevenir actituds sexistes des de la infància. Aquest pla coeducatiu té com a objectiu principal promoure un entorn educatiu igualitari i respectuós amb les diferències de gènere, implicant tota la comunitat educativa: docents, alumnat, famílies i personal no docent.

#### **Diagnosi de la Realitat Social del centre**

Al CRA del Penyagolosa el discurs igualitari està prou assolit i treballat entre els diferents membres de la comunitat educativa. Tanmateix, i com a reflex del que passa a la societat, hi ha una incoherència entre la pràctica i la teoria.

Entre l'alumnat continuen donant-se comportaments i tries que estan molt marcades pel gènere, malgrat que hi ha molt de treball d'inclusió de les dones al currículum o sobre llenguatge paritari. Els xiquets i les xiquetes tenen assolits els missatges tipus "totes les persones som iguals" però els comportaments i les tries estan molt marcades pel gènere.

Entre les famílies la igualtat és un tema que interessa molt i que s'espera que a l'escola es treballi per a afavorir-la. Però de les seues respostes s'extrau que, majoritàriament, continuen sent les mares les encarregades del que està relacionat amb les cures i l'educació, és a dir, que no hi ha una pràctica igualitària coherent, ja que aquest discurs d'igualtat sí que es vol promoure però trobem símptomes que després no es donen tot el que seria desitjable.

El professorat de l'escola destaca que l'espai de pati està ocupat de forma diversa per part de xics i xiques, segons el tipus de joc que majoritàriament fan. Apareix com destacat la preocupació de poder resoldre tots els conflictes que es donen al voltant de violències diverses.

Tampoc hi ha una associació clara entre la idea de violència i l'origen de la mateixa en el masclisme, és a dir, que les famílies no identifiquen que la major part de la violència que es produeix ve donada com a conseqüència dels gèneres i els seus mandats.

Els últims anys hem detectat que, tot i els esforços realitzats en l'etapa infantil i primària, hi ha un augment d'actituds masclistes entre els joves de secundària. Per tant, és crucial començar a treballar des de les primeres etapes educatives per prevenir i corregir aquestes actituds.

## Objectius

1. **Fomentar la igualtat de gènere:** Desenvolupar una cultura de respecte i igualtat entre tots els membres de la comunitat educativa.
2. **Prevenir la violència de gènere:** Identificar i eradicar actituds i comportaments masclistes a l'escola.
3. **Promoure una educació inclusiva:** Assegurar que totes les activitats educatives tinguin en compte la perspectiva de gènere.
4. **Sensibilitzar i formar la comunitat educativa:** Proporcionar formació contínua a docents, alumnat i famílies en matèria de coeducació.
5. **Utilitzar un llenguatge inclusiu:** Implementar l'ús de llenguatge no sexista a l'aula i en les comunicacions del centre.

## Accions a dur a terme al centre:

Les accions més destacades que l'escola ha de dur endavant per a millorar en el terreny de la igualtat i aprofundir en el treball que ja es fa són:

- Treballar sempre amb perspectiva de gènere, això vol dir que qualsevol acció i activitat que es faci ha de ser amb perspectiva de gènere, sabent com i quan afecta a cada gènere de manera diferenciada per fer-la efectiva i eficient.
- Realitzar formació en Coeducació per al professorat i adults que es relacionen amb l'alumnat.
- Treballar els diferents tipus de violència que construeixen els gèneres i no només a les xiques, necessitem que els xics coneguen quines violències exerceixen sobre altres xics i les xiques segons els mandats del seu gènere, però també sobre si mateixos.
- Treballar el currículum omès d'una manera més sistemàtica i en tots els nivells: sistematitzar l'educació afectiva-sexual, l'obra humana de les dones, l'ús del llenguatge d'una manera "incloent i específica", l'educació vial des d'un punt de vista de respecte cap a l'altra persona i amb seguretat per a les vides.
- Treballar el currículum ocult, és dir, tot allò que s'aprèn cada dia sense que siga ensenyat. Tot el que té a veure amb el comportament, el llenguatge no verbal, el que fem diferent al que diguem. Analitzar des de les enquestes del professorat eixa coherència entre el que es diu i el que es fa.
- Instaurar l'educació per a les cures, treballar totes les activitats quotidianes per poder ser persones autònomes i per poder tindre cura dels demés en qualsevol moment és fonamental per construir persones igualitàries.

## **Activitats Proposades:**

Cal organitzar-les i parlar-ho amb la comissió PIC a l'inici de cada curs acadèmic i dependran molt de les característiques anuals. A l'annex III es poden trobar idees per a treballar les dones als projectes d'infantil, primària, altres àrees...

### **1r Trimestre:**

- Setmana de la Igualtat: Organització de tallers, xerrades i activitats sobre igualtat de gènere per a tots els cursos.
- Contes Coeducatius: Lectura de contes que fomenten la igualtat de gènere i debat posterior.
- Formació per al professorat: Cursos i seminaris sobre coeducació i eines per a la detecció i intervenció en casos de masclisme.
- Possibilitats d'efemèrides a treballar:
  - 2 de octubre: dia internacional de la NO violència (de cap tipus).
  - 25 de novembre: dia contra la violència de gènere.

### **2n Trimestre:**

- Projecte "Juguem Igual": Revisió i adequació dels espais de joc per garantir que no hi hagi segregació per gènere.
- Dia de les Dones a la Ciència: Activitats que destaquen les contribucions de les dones a la ciència i la tecnologia.
- Sessions de Cinema Coeducatiu: Projectió de pel·lícules amb valors coeducatius i debat posterior.
- Possibilitats d'efemèrides a treballar:
  - 30 de gener: dia escolar de la pau.
  - 1 de març: dia per la no discriminació.
  - 8 de març: dia internacional de la dona.

### **3r Trimestre:**

- Taller de Resolució de Conflictos: Enfocat a la gestió emocional i la resolució pacífica de conflictes, amb una perspectiva de gènere.
- Jornada de Portes Obertes: Xerrades i activitats amb les famílies per involucrar-les en el projecte coeducatiu.
- Festa de la Diversitat: Celebració de la diversitat amb activitats lúdiques i educatives que promoguin el respecte i la igualtat.
- Possibilitats d'efemèrides a treballar:
  - 1 de maig: dia internacional dels treballadors/es.
  - 15 de maig: dia internacional de la família.

## **Implicació de la Comunitat Educativa**

La coeducació no és només una tasca de l'escola, sinó una responsabilitat compartida per tota la comunitat educativa. Amb aquest pla coeducatiu, esperem contribuir a la formació d'una societat més justa, igualitària i respectuosa des de la infància.

- **Docents:** Seran els responsables de la implementació de les activitats a les aules, amb formació contínua per assegurar l'aplicació correcta del pla coeducatiu.
- **Alumnat:** Participarà activament en les activitats proposades i serà promotor de la igualtat de gènere.
- **Famílies:** Se'ls oferirà formació i informació sobre coeducació, i se'ls convidarà a participar en activitats escolars i extraescolars.
- **Personal no docent:** També rebrà formació per garantir que tots els espais del centre siguin igualitaris i respectuosos.

### 5.1.11 LA IGUALTAT A L'AULA

Treballar la igualtat a l'aula de primària és fonamental per crear un entorn educatiu inclusiu i respectuós. Aquí tens una explicació de com podem treballar la igualtat i les principals actuacions que podem dur a terme durant el curs acadèmic:

#### Objectius Generals

1. **Promoure el respecte i la tolerància:** Fomentar el respecte mutu entre els alumnes, independentment del seu gènere, origen, capacitats o qualsevol altra diferència.
2. **Prevenir el bullying i la discriminació:** Crear un ambient segur on tots els alumnes se senten valorats i respectats.
3. **Educar en valors d'igualtat:** Ens assegurarem que els alumnes compreguen la importància de la igualtat de drets i oportunitats per a tothom.

#### Principals Actuacions

1. **Sensibilització i formació:**
  - Tallers i xerrades: Organitzar tallers i xerrades sobre la igualtat de gènere, la diversitat cultural, les capacitats diverses, etc.
  - Formació per al professorat: Proporcionar formació específica als mestres per identificar i tractar situacions de discriminació i bullying.
2. **Integració de la igualtat en el currículum:**
  - Materials didàctics inclusius: Utilitzar llibres de text i materials educatius que reflectisquen la diversitat i promoguen la igualtat.
  - Assignatures transversals: Integrar la igualtat i la diversitat en totes les assignatures, destacant exemples de dones i homes destacats en diferents camps, històries de diverses cultures, etc.
3. **Activitats pràctiques:**
  - Projectes col·laboratius: Fomentar el treball en equip entre els alumnes per a projectes que promoguin la igualtat, com ara presentacions sobre figures històriques de diferents cultures o discussions sobre valors.
  - Jocs i dinàmiques de grup: Utilitzar jocs i dinàmiques que posin en relleu la importància del treball en equip, el respecte i la cooperació.
4. **Creació d'un entorn inclusiu:**
  - Decoració de l'aula: Decorar l'aula amb materials que reflectisquen la diversitat cultural i de gènere.

- Espais segurs: Crear espais on els alumnes puguin expressar-se lliurement i compartir les seves preocupacions.

#### 5. Participació de les famílies:

- Reunions informatives: Organitzar reunions amb les famílies per informar sobre les activitats que es duen a terme a l'escola i com poden contribuir a fomentar la igualtat a casa.
- Projectes comunitaris: Involucrar les famílies en projectes que promoguen la igualtat, com ara activitats culturals o celebracions de dies internacionals relacionats amb la igualtat i la diversitat.

#### 6. Avaluació i seguiment:

- Avaluació contínua: Realitzar una avaluació contínua de les activitats i les polítiques d'igualtat per assegurar-nos que s'estan complint els objectius.
- Feedback dels alumnes: Recollir regularment el feedback dels alumnes sobre com se senten a l'escola i si perceben un ambient de respecte i igualtat.

### 5.1.12 PARTICIPACIÓ DE LES FAMÍLIES A L'AULA

La participació de les famílies a les aules és un component fonamental per a la creació d'un entorn educatiu ric i col·laboratiu. Quan les famílies s'involucren directament en projectes de ciències, activitats formatives, i altres experiències educatives, es crea un pont entre la llar i l'escola que beneficia tant a l'alumnat com al professorat. Aquesta col·laboració pot prendre diverses formes, cadascuna amb el seu propi impacte positiu.

#### Formes de Participació de les Famílies a l'aula

1. **Projectes de Ciències i Altres Matèries**: Les famílies poden participar en la planificació i execució de projectes de ciències. Això pot incloure la presentació de xerrades sobre professions científiques, demostracions pràctiques, o la col·laboració en experiments. Aquesta participació ajuda a enriquir el contingut de les classes i a fer-lo més rellevant per als alumnes.
2. **Activitats Formatives**: Les famílies poden organitzar i oferir tallers formatius en diverses àrees com art, música, esport, i tecnologia per als grups classe.
3. **Vivències i Experiències Personals**: Les famílies poden compartir les seves pròpies vivències i experiències, com viatges, treballs, o històries de vida, amb els alumnes. Aquestes aportacions poden enriquir la comprensió cultural i social dels alumnes i fomentar l'empatia i la curiositat.

#### Importància de la Participació de les Famílies

1. **Millora del Rendiment Acadèmic**: La investigació ha demostrat que quan les famílies participen activament en l'educació dels seus fills, el rendiment acadèmic millora. Els alumnes tendeixen a tenir millors resultats acadèmics, majors nivells de motivació, i una actitud més positiva cap a l'escola.
2. **Creació d'un Entorn de Suport**: La presència activa de les famílies a l'escola crea un entorn de suport i seguretat per als alumnes. Els alumnes se senten més valorats i recolzats, la qual cosa augmenta la seva autoestima i benestar emocional.
3. **Foment de la Col·laboració**: Quan les famílies i l'escola treballen junts, es fomenta una cultura de col·laboració i respecte mutu. Això no només beneficia els alumnes,



sinó també els docents, que poden comptar amb el suport i la participació de les famílies en la seva tasca educativa.

## **5.2 SOM "CENTRE"**

### **5.2.1 NORMES CONSENSUADES**

L'establiment de normes consensuades a principi de curs és una estratègia efectiva per a la creació d'un ambient escolar positiu i cohesionat.

1r PAS) El Claustre, establir els objectius generals de les normes (convivència, respecte, responsabilitat, etc.) i decidir quins espais escolars es veuran afectats per aquestes normes (aules, pati, passadissos, etc.).

2n PAS) Formar grups d'estudiants que incloguen diferents nivells educatius per fomentar la cooperació i l'entesa mútua. Assegurar-se que cada grup tingue un adult facilitador (professor o mentor) per guiar les discussions.

3r PAS) Organitzar activitats lúdiques que fomenten la participació i la comunicació. Per exemple, jocs de rol, simulacions, o dinàmiques de resolució de problemes.

4t PAS) Discussió sobre normes i elaboració d'elles.

a. Dinàmiques de grup:

- Discutir la importància de tenir normes i quins tipus de normes consideren necessàries.

b. Creació de propostes

- Cada grup ha de treballar en la creació d'un conjunt de propostes de normes.
- Les propostes han de ser concretes, clares i fàcils d'entendre per a tots els estudiants.

c. Presentació de propostes

- Organitzar una reunió general on cada grup presente les seves propostes.
- Utilitzar un espai ampli com el pati per assegurar que tots els estudiants puguin participar.

d. Debat i consens

- Facilitar un debat sobre les propostes presentades, permetent que tots els estudiants puguin expressar les seves opinions.
- Treballar per arribar a un consens sobre quines normes s'adoptaran.

e. Redacció final

- Les normes han de ser redactades de manera positiva i inclusiva.

b. Creació de panells informatius

- Dissenyar panells atractius que continguin les normes.
- Aquests panells es poden col·locar en zones comunes com passadissos, aules, i el pati.
- Col·locar els panells en llocs estratègics on tots els estudiants puguin veure'ls fàcilment.
- Utilitzar diferents formats visuals (cartells, murals, etc.) per assegurar que les normes siguin visibles i recordades.

Mitjançant aquest procés, les normes consensuades seran producte d'una col·laboració activa entre estudiants i professors, promovent així un sentiment de propietat i responsabilitat compartida sobre les normes establertes.

## 5.2.2 ACTIVITATS INTERETAPES

Les activitats interetapes són una excel·lent manera de fomentar la col·laboració i la cohesió entre alumnes de diferents nivells i etapes educatives. Aquestes activitats ajuden a crear un ambient d'aprenentatge enriquidor i diversificat.

Aquestes activitats no només enriqueixen l'experiència educativa dels alumnes sinó que també reforcen els valors de cooperació, respecte i responsabilitat. Implementar-les requereix una bona planificació i coordinació, però els beneficis per a la comunitat educativa són molt valuosos.

A continuació realitzem diferents propostes:

### 1. Hora Lectora

Descripció: Activitat on els alumnes de diferents nivells llegeixen junts.

- **Padrins i Fillols:** Els alumnes més grans (padrins) ajuden els més petits (fillols) en la lectura. Aquesta activitat no només fomenta la lectura sinó també les relacions interpersonals i la responsabilitat dels padrins.

### 2. Projectes Comuns

Descripció: Treballs en grup on participen alumnes de diferents nivells educatius.

- **Temàtiques:** Poden ser sobre temes com el medi ambient, història local, projectes científics, etc.

### **3. Activitats Artístiques i Culturals**

Descripció: Organització d'activitats com teatre, música, dansa, pintura, etc., on participen alumnes de diversos nivells.

### **4. Trobades Entre Aularis**

Descripció: Reunions periòdiques entre alumnes dels diferents aularis del CRA (Centre Rural Agrupat), amb l'objectiu de promoure la cohesió entre alumnes de diferents pobles o zones, compartint experiències i treballs realitzats.

### **5. Esport i Jocs Cooperatius**

Descripció: Activitats físiques on participen alumnes de diferents nivells, fomentant l'esperit d'equip i la col·laboració, com el dia de l'Esport.

## **5.2.3 ASSERTIVITAT AL CENTRE**

Treballar l'assertivitat en un centre educatiu és una iniciativa molt positiva que pot tenir un impacte significatiu en el clima escolar. Les dues activitats que proposem, l'ús d'un semàfor per a les aules i la formació en comunicació no violenta, són excel·lents.

### **5.2.3.1 TÈCNICA DEL SEMÀFOR**

L'ús d'un Semàfor per a les Aules i Espais del Centre permet fomentar la reflexió abans d'actuar, ajudant els alumnes a desenvolupar l'assertivitat.

Material:

- Semàfors visuals (pot ser un cartell gran o projectat digitalment) amb els colors vermell, groc i verd.
- Cartells explicatius per a cada color amb instruccions concretes.

Procediment:

1. Presentació del Semàfor:
  - Vermell (Parar): Quan et sents enfadat, frustrat o molest, para. Pren-te un moment per calmar-te abans de reaccionar.
  - Groc (Pensar): Reflexiona sobre el que ha passat i les teves opcions. Quina és la millor manera de respondre de manera assertiva?
  - Verd (Actuar): Tria una resposta que sigue respectuosa i adequada. Actua d'una manera que demostre assertivitat i respecte pels altres.
2. Implementació a l'Aula:
  - Col·loca els semàfors en llocs visibles de l'aula.

- Explica als alumnes el significat de cada color i com utilitzar el semàfor en situacions reals.
  - Practica amb exemples i role-playing per assegurar-te que tots entenen com utilitzar el semàfor.
3. Seguiment i Avaluació:
- Anima els alumnes a utilitzar el semàfor.
  - Revisa periòdicament amb els alumnes com estan utilitzant el semàfor i ajusta les instruccions si cal.
  - Demana als alumnes que compartisquen experiències positives d'ús del semàfor.

### 5.2.3.2 COMUNICACIÓ NO VIOLENTA (CNV)

La formació en Comunicació No Violenta per al Claustre pretén proporcionar al professorat eines i estratègies per comunicar-se de manera assertiva i no violenta, millorant el clima escolar i la convivència.

1. Planificació de la Formació:
  - El coordinador/a d'igualtat i convivència hauria de preparar una sessió de formació basada en els principis de la comunicació no violenta de Marshall Rosenberg.
  - La formació hauria d'incloure una introducció teòrica i activitats pràctiques.
2. Contingut de la Formació:
  - Introducció a la Comunicació No Violenta (CNV):
    - Explicació dels quatre components de la CNV: observació, sentiments, necessitats i peticions.
  - Activitats Pràctiques:
    - Role-playing de situacions comunes a l'aula i com abordar-les amb CNV.
    - Exercicis en grup per identificar sentiments i necessitats, i formular peticions assertives.
    - Debat i discussió sobre casos reals i com es poden gestionar millor utilitzant CNV.
3. Seguiment i Implementació:
  - Crear un espai de suport i discussió contínua per al professorat on puguem compartir experiències i dificultats amb la CNV.
  - Avaluar l'impacte de la formació en el clima escolar i ajustar la formació segons les necessitats detectades.

### 5.2.4 PLA DE MEDIACIÓ

Es pot trobar desenvolupat a l'annex IV.

## 5.2.5 ESPAIS D'APRENTATGE

### 5.2.5.1 ESPAIS ACOLLIDORS

És una iniciativa molt positiva voler aconseguir espais més acollidors en el centre educatiu. Aquí tens algunes idees i suggeriments per dur a terme aquesta transformació de manera efectiva:

#### 1. Mobiliari atractiu i funcional

- Taules i cadires ergonòmiques: còmodes i adaptades a les diferents edats dels alumnes.
- Mobles modulars: espais segons les necessitats de les activitats.
- Racons de lectura: pufs, sofàs petits i catifes per crear zones acollidores on els alumnes puguin llegir tranquil·lament.

#### 2. Redecoració dels aularis

- Colors calmants: colors neutres o pastels per crear un ambient tranquil i agradable.
- Decoració temàtica: temàtica diferent relacionada amb assignatures o interessos dels alumnes.
- Murals i art: decoració de les aules amb projectes artístics.

#### 3. Creació de biblioteques

- Aules amb biblioteques pròpies: prestatgeries accessibles a l'abast dels alumnes, amb llibres adequats a les seves edats.
- Biblioteca central del centre: espai ampli, amb zones de lectura diferenciades per edats, incloent zones de lectura individual i col·lectiva.
- Biblioteques temàtiques: espais dedicats a diferents temes o assignatures, on els alumnes poden aprofundir en àrees específiques d'interès.

#### 4. Adaptació a totes les edats

- Zones amb joguines educatives, catifes toves i materials visuals atractius.
- Zones de treball col·laboratiu, racons de lectura, i espais per a projectes pràctics.
- Zones d'estudi individual, sales de debat i discussió, i accés a recursos digitals.

#### 5. Involucrar la comunitat educativa

- Participació dels alumnes: Fes que els alumnes siguin part del procés de disseny i decoració dels espais.
- Col·laboració amb famílies: Demana suggeriments i, si és possible, ajuda de les famílies en projectes de decoració.
- Professionalització: Si el pressupost ho permet, contractar experts en disseny d'interiors per a espais educatius.

### **5.2.5.2 EL PATI COM ESPAI D'APRENTATGE**

Els patis constitueixen una part fonamental del centre educatiu, tant en l'aspecte físic com en el temps dedicat a l'educació. És important implementar diverses actuacions que fomenten un entorn inclusiu, sostenible i solidari.

#### **5.2.5.2.1 PATIS COEDUCATIUS.**

Els patis coeducatius són espais dissenyats per promoure la igualtat de gènere i la inclusió de tots els alumnes, independentment del seu sexe, edat, capacitats o interessos. Algunes actuacions per aconseguir-ho són:

- Distribució equitativa dels espais: Assegurar que totes les àrees del pati siguin accessibles i atractives per a tots els alumnes, evitant la segregació per gènere.
- Jocs i activitats diverses: Promoure una varietat d'activitats que permetisquen la participació de tothom, des de jocs esportius fins a activitats artístiques o científiques.
- Formació i sensibilització: Realitzar tallers i activitats que consciencien els alumnes sobre la importància de la igualtat i el respecte mutu.

La cap d'estudis organitza, de manera trimestral, els jocs dels patis coeducatius després d'escoltar el Claustre.

#### **5.2.5.2.2 BRIGADES VERDES**

Les brigades verdes són grups d'alumnes encarregats de fomentar pràctiques sostenibles dins del centre. Les seves tasques poden incloure:

- Revisió de la recollida de residus: Controlar que es fage una correcta separació dels residus i que es dipositen als contenidors corresponents.
- Ajudar en el reciclatge: Impulsar campanyes de reciclatge i reutilització de materials dins del centre.
- Educació ambiental: Organitzar xerrades i activitats per sensibilitzar la comunitat educativa sobre la importància de cuidar el medi ambient.

#### **5.2.5.2.3 BANC DE L'AMISTAT**

El banc de l'amistat és un espai al pati on els alumnes que se senten sols o tenen dificultats per socialitzar poden seure i ser identificats pels seus companys i mestres, que els oferiran companyia i suport. Aquest projecte promou la inclusió i ajuda a:

- Detectar alumnes amb dificultats de socialització: Facilitar que aquests alumnes siguin identificats i ajudats.
- Fomentar la solidaritat: Encoratjar els alumnes a ser solidaris i empàtics amb els seus companys.
- Crear un ambient més inclusiu: Promoure la integració de tots els alumnes, evitant l'exclusió social.

#### 5.2.5.2.4 MESTRE "HELP"

La figura del mestre "HELP" és un docent designat per ajudar els alumnes amb dificultats, especialment en temes de convivència i assetjament escolar. Aquest mestre realitza:

- Assistència i suport: Proporciona suport individualitzat als alumnes que ho necessiten, ajudant-los a superar les seves dificultats.
- Seguiment: Realitza un seguiment constant dels alumnes amb problemes relacionats amb la convivència per assegurar-se que reben l'ajuda necessària, especialment es realitza un seguiment de l'alumnat relacionat amb casos d'assetjament escolar.
- Mediació: Actua com a mediador en casos de conflictes entre alumnes, promovent la resolució pacífica de problemes.
- Formació: Ofereix formació i recursos tant als alumnes com als mestres per prevenir i abordar situacions d'assetjament escolar.

#### 5.2.6 INCLUSIÓ AL CENTRE

L'educació inclusiva és essencial per garantir que tots els alumnes, independentment de les seves característiques i necessitats, tinguin les mateixes oportunitats d'aprenentatge i participació.

##### 1. Pictogrames i Cartells Indicadors:

- Pictogrames: Utilitzar imatges senzilles i clares per representar accions, objectes o instruccions. Aquests són especialment útils per a alumnes amb dificultats de comunicació o amb necessitats educatives especials.
- Cartells Indicadors: Col·locar cartells ben visibles que indiquen diferents espais i funcions dins del centre (lavabos, aules, menjador, sortida d'emergència, etc.).

##### 2. Formació del Professorat:

- Capacitació: Proporcionar formació continuada als docents sobre estratègies d'inclusió, adaptació curricular i gestió de la diversitat.
- Sensibilització: Fomentar una actitud inclusiva i respectuosa envers totes les diferències.

##### 3. Adaptació del Currículum:

- Materials Diversos: Oferir materials didàctics adaptats a diferents nivells i estils d'aprenentatge.
- Flexibilitat Curricular: Adaptar els continguts i els mètodes d'avaluació per respondre a les necessitats individuals dels alumnes.

##### 4. Tecnologia Assistiva:

- Dispositius i Aplicacions: Utilitzar tecnologia que ajude els alumnes amb necessitats especials a accedir als continguts educatius i a comunicar-se de manera efectiva.

##### 5. Suport i Recursos Addicionals:

- Personal de Suport: Comptar amb educadors especialitzats, psicòlegs, logopedes, etc., per atendre les necessitats específiques dels alumnes.

- Programes de Suport: Implementar programes específics de suport acadèmic, emocional i social.

#### **6. Entorn Accessible:**

- Accessibilitat Física: Assegurar que les instal·lacions del centre siguin accessibles per a alumnes amb discapacitat física (rampes, ascensors, banys adaptats).
- Entorn Inclusiu: Crear un clima escolar que promouge la inclusió, la col·laboració i el respecte per la diversitat.

#### **7. Participació de la Comunitat Educativa:**

- Implicació de les Famílies: Fomentar la participació activa de les famílies en el procés educatiu.
- Col·laboració entre Alumnes: Promoure activitats i projectes que afavoreixin la col·laboració i el treball en equip entre alumnes amb diferents capacitats.

### **5.2.7 ORGANITZACIÓ DE LA CONVIVÈNCIA AL CLAUSTRE**

Treballar la convivència en un Claustre de mestres és fonamental per garantir un bon ambient laboral i, per tant, una educació de qualitat pels alumnes. Algunes propostes són:

#### **1. Jornades d'Integració i Team Building**

Activitat: Organitzar jornades fora del centre educatiu amb activitats de team building.  
Objectiu: Millorar la cohesió d'equip, fomentar la confiança i la col·laboració entre els membres del claustre.

#### **2. Tallers de Comunicació Efectiva**

Activitat: Realitzar tallers sobre tècniques de comunicació assertiva i escolta activa.  
Objectiu: Reduir els conflictes i malentesos, i millorar la comunicació interna.

#### **3. Espais de Reflexió Compartida**

Activitat: Crear espais regulars (per exemple, un cop al mes) on els mestres puguin compartir experiències, reptes i èxits. Objectiu: Promoure l'intercanvi de coneixements i el suport mutu.

#### **4. Activitats Socials**

Activitat: Organitzar activitats lúdiques com ara dinars, sopars, excursions o festes temàtiques. Objectiu: Afavorir el coneixement personal i les relacions fora de l'entorn laboral.

#### **5. Grups de Treball i Projectes Col·laboratius**

Activitat: Formar grups de treball per desenvolupar projectes educatius o de millora del centre. Objectiu: Fomentar la col·laboració i el treball en equip en un context professional.



## **6. Mentoria i Acompanyament**

Activitat: Establir un programa de mentoria on els mestres més veterans acompanyen als nous mestres. Objectiu: Facilitar la integració dels nous mestres i l'aprenentatge continuat.

## **7. Espais de Descans i Relaxació**

Activitat: Crear zones de descans i relaxació dins del centre educatiu, on els mestres puguin desconnectar durant els descansos. Objectiu: Reduir l'estrès i promoure el benestar emocional.

## **8. Formació en Resolució de Conflictes**

Activitat: Oferir formacions específiques en tècniques de mediació i resolució de conflictes. Objectiu: Dotar els mestres d'eines per gestionar i resoldre conflictes de manera constructiva.

## **9. Reconeixement i Celebració dels Èxits**

Activitat: Crear un sistema de reconeixement regular dels èxits i esforços dels mestres, com ara premis mensuals o mencions especials. Objectiu: Motivar i reconèixer el treball ben fet, fomentant un ambient positiu.

## **10. Feedback Constructiu**

Activitat: Establir mecanismes regulars de feedback constructiu entre els membres del claustre. Objectiu: Millorar la pràctica educativa i les relacions interpersonals mitjançant una retroalimentació positiva i constructiva.

Perquè aquestes actuacions siguin efectives, és important:

- Planificar amb antelació: Definir un calendari anual d'activitats.
- Avaluar els resultats: Realitzar enquestes de satisfacció i reunions de seguiment per avaluar l'impacte de les actuacions.
- Adaptabilitat: Estar obert a fer ajustos segons les necessitats i el feedback del claustre.

## **5.3 SOM "POBLE"**

### **5.3.1 CONSELL D'INFANTS**

El Consell d'Infants té com a objectiu donar veu a l'alumnat en la presa de decisions que afecten la seva comunitat i promoure la participació activa en la consecució dels Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS). Aquest consell estarà format per dos representants (un xic i una xica) de cada classe, assegurant així la igualtat de gènere i la diversitat d'opinions. Mitjançant aquest consell, els infants aprendran valors com la responsabilitat, la col·laboració i el respecte per la diversitat, tot treballant per un futur més sostenible i just per a tots.

## 2. Objectius

- Promoure la participació infantil en la vida comunitària.
- Sensibilitzar els infants sobre els ODS.
- Fomentar la igualtat de gènere en la presa de decisions.
- Realitzar actuacions concretes que beneficien la comunitat.
- Desenvolupar un producte final que tingue un impacte positiu en el poble.

## 3. Composició del Consell

- Representants: Dos alumnes (un xic i una xica) de cada classe. Poden ser els delegats i delegades, a decisió del tutor/a.
- Coordinador/a: Coordinador/a d'igualtat i convivència.

## 4. Funcionament del Consell

1. Reunions a l'aula : Hi haurà una reunió, com a mínim un cop al trimestre per discutir i planificar actuacions.
2. Assemblees del Consell d'Infants: Hi haurà assemblees trimestrals on es presentaran els avenços i es decidiran les accions futures.
3. Actuacions: Els projectes es centraran en els ODS, amb la intenció de tenir un producte final tangible que beneficie la comunitat.

## 5. Objectius de Desenvolupament Sostenible

Els ODS són una eina clau per guiar les actuacions del consell. Alguns dels objectius rellevants poden incloure:

- ODS 3: Salut i benestar
- ODS 4: Educació de qualitat
- ODS 5: Igualtat de gènere
- ODS 11: Ciutats i comunitats sostenibles
- ODS 13: Acció climàtica

## 6. Exemples d'Actuacions

- ODS 3: Campanya de promoció de la salut i higiene.
- ODS 4: Organització de tallers d'educació ambiental.
- ODS 5: Programes de sensibilització sobre la igualtat de gènere.
- ODS 11: Projectes de millora dels espais públics del poble.
- ODS 13: Activitats de reforestació o neteja de zones naturals.

## 7. Producte Final

El consell treballarà per desenvolupar un producte final que beneficie a tota la comunitat. Aquest producte pot ser:

- Una campanya de conscienciació.
- Un projecte de millora ambiental.
- Una jornada comunitària.

- Un recurs educatiu per a les escoles.

### 5.3.2 PARTICIPACIÓ DE LES AFA

Com ja s'ha explicat al punt 5.1.12, la participació de les famílies a les aules és un component fonamental per a la creació d'un entorn educatiu ric i col·laboratiu, però hi ha més, és important que participen en altres espais:

#### Formes de Participació de les Famílies al centre

1. **Activitats Formatives:** Les famílies poden organitzar i oferir tallers formatius en diverses àrees com art, música, esport, i tecnologia per a altres famílies. Aquests tallers no només diversifiquen l'oferta educativa, sinó que també permeten als alumnes conèixer diferents perspectives i habilitats.
2. **Vivències i Experiències Personals:** Les famílies poden compartir les seves pròpies vivències i experiències, com viatges, treballs, o històries de vida, amb el professorat i altres famílies. Aquestes aportacions poden enriquir la comprensió cultural i social dels alumnes i fomentar l'empatia i la curiositat.
3. **Celebracions i esdeveniments escolars:** La participació en celebracions i esdeveniments escolars, com festes culturals, dies especials, o festivals, és crucial. Això no només ajuda a construir una comunitat escolar cohesionada, sinó que també permet als alumnes veure que l'educació és un esforç conjunt de tota la comunitat.

#### El Paper de l'AFA (Associació de Famílies d'Alumnes)

L'Associació de Famílies d'Alumnes (AFA) és una eina fonamental per canalitzar la participació de les famílies. L'AFA pot organitzar activitats, reunir recursos, i coordinar la participació de les famílies en els diversos projectes i iniciatives de l'escola. Alguns dels rols clau de l'AFA inclouen:

1. **Organització d'activitats i esdeveniments:** L'AFA pot planificar i coordinar activitats extraescolars, esdeveniments comunitaris, i celebracions escolars, implicant les famílies en el procés i assegurant una participació activa.
2. **Suport als docents i a l'alumnat:** L'AFA pot oferir suport logístic i financer per a projectes i activitats escolars. Això pot incloure la recaptació de fons per a materials educatius o l'organització de voluntaris per ajudar en esdeveniments especials.
3. **Pont de comunicació:** L'AFA actua com a intermediari entre les famílies i l'escola, facilitant la comunicació i assegurant que les necessitats i inquietuds de les famílies siguin escoltades i ateses.
4. **Foment de la Comunitat:** L'AFA treballa per crear un sentit de comunitat i pertinença entre totes les famílies de l'escola, organitzant esdeveniments socials i fomentant una cultura d'inclusió i participació.

### 5.3.3 RELACIÓ AMB ENTITATS MUNICIPALS

La relació entre el centre educatiu i les entitats municipals és essencial per al desenvolupament integral dels alumnes i per enfortir el teixit social i cultural de la comunitat. Aquesta col·laboració es manifesta en diversos àmbits:

#### Ajuntaments

Els ajuntaments tenen un paper fonamental en la gestió i suport dels centres educatius. Aquest suport es materialitza en diversos aspectes:

- Infraestructura: Manteniment i millora de les instal·lacions escolars.
- Subvencions i recursos: Proveïment de materials, equipaments tecnològics, i subvencions per a activitats extraescolars.
- Programes educatius: Organització de programes i activitats educatives que complementen el currículum escolar, com ara tallers, xerrades i esdeveniments culturals.
- Coordinació de serveis: Col·laboració en serveis com el transport escolar, menjador i activitats lúdiques.

#### Entitats Culturals

La banda de música, la rondalla i altres grups culturals locals contribueixen significativament a l'enriquiment de l'educació dels estudiants:

- Activitats musicals: Participació al centre realitzant classes i tallers de música, concerts escolars i col·laboracions en festes locals.
- Projectes artístics com l'ESCOLA CANTA: Desenvolupament de projectes artístics i culturals on els estudiants poden participar activament, millorant així la seva creativitat i expressió artística.
- Integració comunitària: Les actuacions de les entitats culturals sovint involucren als estudiants, fomentant el sentiment de pertinença a la comunitat.

#### Biblioteca Municipal (Atzeneta)

La biblioteca municipal és un recurs valuós per a l'educació i el desenvolupament dels alumnes:

- Accés a recursos: Proveïment de llibres, revistes, recursos digitals i altres materials educatius que complementen el treball a l'aula.
- Activitats de promoció de la lectura: Organització de contacontes, clubs de lectura i tallers literaris que fomenten l'hàbit lector entre els estudiants.
- Suport en projectes de recerca: Ajuda en la realització de treballs i projectes escolars, oferint espais i recursos adequats per a la investigació.

## Altres Centres Educatius

La col·laboració entre diferents centres educatius de la localitat és beneficiosa per a compartir recursos i experiències, i a Atzeneta es troba la Secció d'Educació Secundària de l'IES Vall d'Alba a Atzeneta del Maestrat:

- Intercanvi de bones pràctiques: Reunions i jornades de formació on els professors poden compartir metodologies i experiències exitoses.
- Projectes conjunts: Desenvolupament de projectes educatius comuns que fomenten el treball en equip i l'intercanvi cultural entre alumnes de diferents escoles.
- Activitats esportives i culturals: Organització de competicions esportives, concursos i esdeveniments culturals que involucren a diversos centres educatius, promovent així la cooperació i el respecte mutu.

## 6. MESURES D'ABORDATGE DAVANT CONDUCTES CONTRÀRIES O GREUMENT PERJUDICIALS PER A LA CONVIVÈNCIA

### MESURES D'ABORDATGE DAVANT CONDUCTES CONTRÀRIES O GREUMENT PERJUDICIALS PER A LA CONVIVÈNCIA

D'acord amb el Decret 195/2022, de 11 de novembre, del Consell, d'igualtat i convivència en el sistema educatiu valencià realitzem una proposta de conseqüències aplicables de manera progressiva i, sempre i en tot cas, d'acord amb el decret abans esmentat.

- 1) PROCEDIMENT ORDINARI / PROCEDIMENT CONCILIAT**
- 2) CONDUCTES CONTRÀRIES A LA CONVIVÈNCIA (LLEUS)**
  - No impliquen part d'incidències.
- 3) CONDUCTES CONTRÀRIES A LA CONVIVÈNCIA (GREUS)**
  - Poden incloure "PART D'INCIDÈNCIES".
  - Inclouen Part d'incidències SEMPRE si és un fet repetitiu en el temps o tenen un origen en: masclisme, homofòbia, transfòbia, racisme, xenofòbia....
- 4) CONDUCTES GREUMENT PERJUDICIALS PER A LA CONVIVÈNCIA (GREUS)**
  - Impliquen un "PART D'INCIDÈNCIES".
- 5) CONDUCTES GREUMENT PERJUDICIALS PER A LA CONVIVÈNCIA (MOLT GREUS)**
  - Impliquen un "PART D'INCIDÈNCIES".
  - Impliquen una conseqüència extra.

- Poden implicar **EXPULSIÓ DEL CENTRE DIRECTA** com a mesura cautelar si afecta a algun membre de la comunitat educativa a nivell emocional.

## 1) PROCEDIMENT ORDINARI / PROCEDIMENT CONCILIAT

Seguint la normativa del Decret 195/2022, cal tenir en compte les següents qüestions:

### **Procediment ordinari.**

- És obligatori realitzar el procediment ordinari davant conductes GREUMENT perjudicials per a la convivència que impliquen tasques fora de l'horari lectiu o suspensió de patis, assistència a matèries, dret d'utilització del transport o menjador....
- Cal comunicar qualsevol conducta GREUMENT perjudicial per a la convivència a la direcció del centre sense demora. Es pot fer a través del cap d'estudis de l'etapa.
- S'iniciarà el procediment ordinari:
  - Nomenament de la persona instructora: persona que no pot ser de l'equip directiu, ni pot formar part dels fets ocorreguts, ni pot tenir un vincle emocional familiar amb l'alumne/a.
  - Informació a la família (dret a presentar al·legacions). Escrit oficial del centre que ha de signar la família.
  - Actuacions de l'instructor (5 dies). Revisar circumstàncies atenuants o agreujants del Decret 195/2022 (article 22.4).
  - Informació a les persones implicades per poder presentar al·legacions (5 dies més).
  - Acabat el termini, redacció de la proposta de resolució i lliurament a la direcció del centre (avisar).

### **Procediment conciliat al procediment ordinari.**

- La direcció informará a les famílies de la possibilitat d'acollir-se al procediment conciliat quan concórreguen les circumstàncies següents:
  - Acceptació d'un compromís de col·laboració.
  - Reconeixement de la conducta.
  - Petició de disculpes.
- Queda exclosa la possibilitat de tramitació quan:
  - A l'alumne/a implicat ja se li haja tramitat un procediment ordinari per la mateixa conducta o de la mateixa naturalesa.
  - Quan l'alumne rebutja la mesura d'abordatge proposada.
- La mesura aplicada per procediment conciliat serà menor que la que suposaria la continuació del tràmit del procediment ordinari.

- Document definit i subscrit durant els 3 dies següents a la reunió conjunta amb la direcció del centre.
- En cas de reincidir-se en la conducta o no seguir els acords, es continuarà amb el procediment ordinari i es donarà per finalitzat el procediment conciliat.

## 2) CONDUCTES CONTRÀRIES A LA CONVIVÈNCIA (LLEUS) (Amonestació oral, no impliquen part d'incidències)

<b>CONDUCTES CONTRÀRIES A LA CONVIVÈNCIA (LLEUS)</b>
<p><b>VIOLÈNCIA VERBAL</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Burles de manera puntual (i després d'un fet ocorregut).</li> <li>- Desafiaments puntuals (i després d'un fet ocorregut).</li> <li>- Insults/Malnoms puntuals</li> <li>- Mentides sobre un company/a que generen un conflicte menor.</li> </ul>
<p><b>VIOLÈNCIA FÍSICA</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Bescollada (puntual i sense origen: masclisme, homofòbia, transfòbia, racisme, xenofòbia...i sense intencionalitat de fer mal).</li> <li>- Empentes (puntual i sense origen: masclisme, homofòbia, transfòbia, racisme...).</li> <li>- Mossegar de manera puntual i després d'un fet ocorregut (infantil).</li> <li>- Parar la cameta intencionadament (de manera puntual).</li> <li>- Treure el dit del mig intencionadament (de manera puntual).</li> <li>- Escopir a un company/a intencionadament (de manera puntual).</li> </ul>
<p><b>VIOLÈNCIA SEXUAL</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Comentaris sexistes (micromasclismes puntuals i sense origen).</li> <li>- Baixar els pantalons o alçar la falda amb intencionalitat (infantil).</li> </ul>
<p><b>CONTRA LA PROPIETAT PERSONAL)</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Ocultació de coses (de manera puntual i declarant responsabilitat).</li> <li>- Apropiar-se d'objectes aliens o canviar-los de lloc (de manera puntual i declarant responsabilitat)..</li> <li>- Escapar-se de l'aula intencionadament de manera puntual (sense eixir del centre ni amagar-se del professorat).</li> </ul>

<b>PROPOSTES PER A LA REPARACIÓ DELS FETS</b>
- Demanar perdó raonant el fet ("Ho sent perquè he... i hauria d'haver..."). Privacitat adequada.
- Escriure una carta de reparació de danys.
- Ajudar a posar-li gel o <i>roll-on</i> dels cops (infantil).
- Fer treballs socials al centre: netejar pati, recollir l'aula ... relacionats amb el fet

ocorregut.
- Lectura d'un text relacionat amb la violència sexista.
- Lectura d'un conte relacionat amb la intimitat (per exemple: <i>El meu cos és meu!</i> ) i parlar-lo en l'assemblea.
- Qualsevol activitat de convivència organitzada a nivell d'aula (assemblea, jocs dinàmics al pati...) per ajudar a entendre la gravetat dels fets.
- Fer algun treball fora de l'horari de classes

### 3) CONDUCTES CONTRÀRIES A LA CONVIVÈNCIA (GREUS)

**Poden implicar un "PART D'INCIDÈNCIES",**

<b>CONDUCTES CONTRÀRIES A LA CONVIVÈNCIA (GREUS)</b>
<b>VIOLÈNCIA VERBAL</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Burles.</li> <li>- Desafiaments</li> </ul>
<b>VIOLÈNCIA FÍSICA</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Bescollades i colps en general.</li> <li>- Empentes.</li> <li>- Baralles.</li> <li>- Incitació a la violència.</li> <li>- Llançament d'objectes amb intenció de fer mal o ferir a alguna persona.</li> <li>- Accions premeditades que provoquen accidents.</li> <li>- Mossegar de manera reiterada i intencionada sent-ne conscient del mal (infantil).</li> </ul>
<b>VIOLÈNCIA SEXUAL</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Comentaris sexistes (especificar que també és violència qualsevol tipus de comentari en contra de tota forma de diversitat sexual)</li> <li>- Baixar els pantalons o fer intenció de baixar-los.</li> <li>- Tocar el cul intencionadament.</li> </ul>
<b>CONTRA LA PROPIETAT PERSONAL</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Ocultació de coses.</li> <li>- Trencar objectes personals d'altres companys/es.</li> </ul>

<b>PROPOSTES PER A LA REPARACIÓ DELS FETS</b>
<ul style="list-style-type: none"> <li>- Demanar perdó raonant el fet ("Ho sent perquè he... i hauria d'haver..."). Privacitat adequada.</li> </ul>



- Escriure una carta de reparació de danys.
- Lectura de contes relacionats amb aquest fet (mossegar o enuig). Per exemple: <i>Un chocolate muy especial</i> (infantil).
- Reunir-se amb la família per fer un seguiment conjunt (infantil).
- Lectura d'un text relacionat amb la violència sexista.
- Qualsevol activitat de convivència organitzada a nivell d'aula (assemblea, jocs dinàmics al pati...) per ajudar a entendre la gravetat dels fets.
- Fer algun treball fora de l'horari de classes

#### 4) CONDUCTES GREUMENT PERJUDICIALS PER A LA CONVIVÈNCIA (GREUS)

**Impliquen obligatòriament un "PART D'INCIDÈNCIES",**

CONDUCTES GREUMENT PERJUDICIALS PER A LA CONVIVÈNCIA(GREUS)	PROPOSTES PER A LA REPARACIÓ DELS FETS
<b>CONVIVÈNCIA</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Faltes injustificades de puntualitat o assistència. (aplicat el Protocol d'Absentisme).</li> <li>- Actes que alteren el normal funcionament de la classe.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Parlar amb la família seriosament i establir un horari d'entrada (a les 9h, abans del pati i abans del menjador).</li> <li>- En primer lloc, parlem amb el xiquet/a que altera el funcionament i l'advertim sobre com està afectant la seua actitud a l'aula. Si no funciona, podem fer una cadira de la "reflexió" i deixa de participar en la classe. Si no canvia, restringim privilegis o fem tasques (ex. netejar el pati)</li> </ul>
<b>VIOLÈNCIA VERBAL</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Insults.</li> <li>- Difamació.</li> <li>- Malnoms.</li> <li>- Amenaces (puntual).</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Demanar perdó raonant el fet ("Ho sent perquè he... i hauria d'haver..."). Privacitat adequada.</li> <li>- Fer un detall i/o un escrit en el que admeta el seu error i demane perdó.</li> </ul>

<p><b>VIOLÈNCIA FÍSICA</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Puntades de peu.</li> <li>- Cops de puny puntuals.</li> <li>- Baralles.</li> <li>- Incitació a la violència.</li> <li>- Llançament d'objectes amb intenció de fer mal o ferir a alguna persona.</li> <li>- Accions premeditades que provoquen accidents.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Demanar perdó raonant el fet ("Ho sent perquè he... i hauria d'haver..."). Privacitat adequada.</li> <li>- Reparació de danys tant material com personal (samarreta...)</li> <li>- Fer una exposició a partir d'un text, lliurat pel tutor/a, que tracte la violència als col·legis.</li> </ul>
<p><b>VIOLÈNCIA SEXUAL</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Tocaments.</li> <li>- Insinuacions</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Lectura d'un text relacionat amb la violència sexista i raonament a l'aula davant de tot el grup (sense parlar del fet ocorregut).</li> <li>- Visionat de vídeos de casos reals de persones que han sigut víctimes de violència sexista</li> <li>- Xerrada expertes en violència de gènere</li> </ul>
<p><b>CONTRA LA PROPIETAT PERSONAL</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Danys reparables.</li> <li>- Furt d'objectes dels companys.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Reparació o pagament del danys (roba, accessoris...).</li> </ul>
<p><b>VANDALISME</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Desperfectes en estructures d'instal·lacions del centre.</li> <li>- Desperfectes en mobiliari i/o material d'instal·lacions del centre.</li> <li>- Robatori de material d'instal·lacions del centre.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Reparació dels desperfectes. Pagament del mobiliari/material... que s'haja danyat o, en cas d'instal·lacions, pagament de la reparació per part d'un/a professional.</li> <li>- ESO: Estar un temps a determinar pel docent sense poder fer servir l'aula d'informàtica/laboratori/taller/gimnàs/etc i haver de fer una activitat teòrica enlloc de fer l'activitat pràctica.</li> </ul>
<p><b>ADDICCIÓ</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Possessió de substàncies perjudicials per a la salut (tabac, drogues).</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Lectura d'un text relacionat amb les addiccions i raonament a l'aula davant de tot el grup (sense parlar del fet ocorregut).</li> <li>- Visionat de vídeos de gent que ha superat addiccions i conta el su cas. Reflexions al respecte.</li> </ul>

<b>ALTRES PROPOSTE DE REPARACIÓ</b>
- Escriure una carta de reparació de danys.
- Qualsevol activitat de convivència organitzada a nivell d'aula (assemblea, jocs dinàmics al pati...) per ajudar a entendre la gravetat dels fets.
- Neteja del pati 5 minuts abans d'acabar (recollida de papers, jaquetes...).
- Neteja i reparació (si és el cas i viable) de l'espai on s'haja realitzat el vandalisme (aula d'informàtica, aula de classe...).
- Ajudar a les monitores de menjador si el fet ha ocorregut en aquest espai.
- Reparar o reposar el material trencat
- Fer algun treball fora de l'horari de classes

## **5) CONDUCTES GREUMENT PERJUDICIALS PER A LA CONVIVÈNCIA (MOLT GREUS)**

**Impliquen un "PART D'INCIDÈNCIES", i una conseqüència extra de la 2a graella.**

**Poden implicar EXPULSIÓ DEL CENTRE com a mesura cautelar si afecta a algun membre de la comunitat educativa a nivell emocional.**

<b>CONDUCTES GREUMENT PERJUDICIALS PER A LA CONVIVÈNCIA (MOLT GREUS)</b>	<b>PROPOSTES PER A LA REPARACIÓ DELS FETS</b>
<b>VIOLÈNCIA VERBAL</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Amenaces</li> <li>- Extorsió.</li> <li>- ESO: amenaces, extorsions, insults i qualsevol tipus de violència cap al personal del centre (professorat, menjador, direcció...)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Demanar perdó raonant el fet ("Ho sent perquè he... i hauria d'haver..."). Privacitat adequada.</li> <li>- Xerrada de la Policia Nacional o la Guàrdia Civil sobre la gravetat i les conseqüències d'aquestes accions</li> </ul>
<b>VIOLÈNCIA FÍSICA</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Pallisses</li> <li>- Amenaces amb armes.</li> <li>- Violència física cap al personal del centre.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Expulsió de l'aula/centre</li> <li>- Expulsió del servei de menjador o transport si el fet ha ocorregut en aquest espai.</li> <li>- Xerrada de la Policia Nacional o la Guàrdia Civil sobre la gravetat i les conseqüències d'aquestes accions</li> <li>- Visionat i reflexió grupal sobre</li> </ul>

	casos d'assetjament escolar
<b>VIOLÈNCIA SEXUAL</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Relacions forçades.</li> <li>- Tocaments.</li> <li>- Assetjament.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Expulsió de l'aula/centre</li> <li>- Expulsió del servei de menjador o transport si el fet ha ocorregut en aquest espai.</li> <li>- Xerrada experts/es en violència de gènere</li> <li>- Informar a l'alumnat sobre telèfons i recursos per previndre i actuar contra la violència de gènere.</li> </ul>
<b>VIOLÈNCIA PSICOLÒGICA</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Aïllar/ignorar/abús social.</li> <li>- Excloure / no deixar participar.</li> <li>- Manipular.</li> <li>- Menysprear / xantatge emocional.</li> <li>- Humiliar / coaccionar / culpabilitzar.</li> <li>- Controlar i vigilar.</li> <li>- Anul·lar la llibertat individual.</li> <li>- Criticar sistemàticament.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Demanar perdó raonant el fet ("Ho sent perquè he... i hauria d'haver..."). Privacitat adequada.</li> <li>- Acció de la graella 2.</li> <li>- ESO: segons el grau de violència psicològica (humiliar, controlar, vigilar, anul·lar la llibertat individual, criticar sistemàticament...) expulsió directa del centre.</li> </ul>
<b>CONTRA LA PROPIETAT PERSONAL</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Robatori / robatoris.</li> <li>- Destrucció.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Reparació dels desperfectes. Pagament del mobiliari/material... que s'haja danyat o, en cas d'instal·lacions, pagament de la reparació per part d'un/a professional.</li> <li>- En cas de robatoris greus al centre, expulsió directa.</li> </ul>
<b>ÚS DE LES TIC</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Difusió d'imatges que inclouen pallisses.</li> <li>- Difusió de missatges amb insults o amenaces.</li> <li>- Fotografiar i/o gravar companys/es i professors/es sense permís i fer difusió.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Expulsió de l'aula/centre.</li> <li>- Expulsió del servei de menjador o transport si el fet ha ocorregut en aquest espai.</li> </ul>
<b>ADICCIÓ</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Consum de substàncies perjudicials per a la salut (droga, tabac)..</li> <li>- Tràfic de substàncies</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Expulsió de l'aula/centre</li> <li>- Expulsió del servei de menjador o transport si el fet ha ocorregut en aquest espai.</li> <li>- -Visionat i/o xerrada de gent que ha</li> </ul>

perjudicials per a la salut (droga, tabac).	superat addiccions
---	--------------------

PROPOSTES PER A LA REPARACIÓ DELS FETS (graella 2)
- Escriure una carta de reparació de danys.
- Qualsevol activitat de convivència organitzada a nivell d'aula (assemblea, jocs dinàmics al pati...) per ajudar a entendre la gravetat dels fets.
- Neteja del pati 5 minuts abans d'acabar (recollida de papers, jaquetes...).
- Neteja de l'espai on s'haja realitzat el vandalisme (aula d'informàtica, aula de classe...). Fora d'horari de classe.
- Ajudar a les monitores de menjador si el fet ha ocorregut en aquest espai.
- Treballs a la comunitat (a acordar amb altres serveis).
- Fer algun treball fora de l'horari de classes

## 7. ESTRATÈGIES PER A LA DIFUSIÓ, SEGUIMENT I AVALUACIÓ DEL NOSTRE PLA

Per a la difusió, seguiment i avaluació del pla d'igualtat i convivència "SOM", és essencial dissenyar una estratègia estructurada i detallada.

### 1. Difusió

Objectius:

- Assegurar que tot el personal, l'alumnat i les famílies coneguin el pla "SOM".
- Crear consciència sobre la importància de la igualtat i la convivència en la comunitat educativa.

Accions:

1. Sessions informatives:
  - Realitzar tallers i xerrades informatives per a l'alumnat, professorat i famílies.
  - Facilitar sessions de formació específica sobre igualtat i convivència per al personal docent.
2. Canals digitals:
  - Utilitzar el web de l'escola, xarxes socials i correus electrònics per difondre informació sobre el pla.
  - Crear una secció específica al web on es pugue accedir a tota la informació rellevant sobre el pla "SOM".

### 3. Participació activa:

- Impulsar la participació de l'alumnat en la creació i difusió de materials (vídeos, articles, etc.).
- Crear comitès o grups de treball formats per alumnat, professorat i famílies per promoure la implementació del pla.

## 2. Seguiment

### Objectius:

- Monitoritzar la implementació del pla per assegurar que es compleixen els objectius establerts.
- Identificar possibles problemes o obstacles i adaptar les accions en conseqüència.

### Accions:

#### 1. Comitè de seguiment (Consell Escolar):

- Crear un comitè de seguiment format per membres de la comunitat educativa (professorat, alumnat, famílies, personal no docent).
- Aquest comitè ha de reunir-se regularment per avaluar l'estat d'implementació del pla.

#### 2. Indicadors de seguiment:

- Definir indicadors clars per mesurar el progrés del pla (nombre d'activitats realitzades, nivell de participació, incidències reportades, etc.).
- Recollir dades de manera sistemàtica per poder analitzar-les.

#### 3. Reunions periòdiques:

- Organitzar reunions trimestrals per revisar el progrés del pla i discutir possibles millores.
- Preparar informes de seguiment per a cada reunió.

#### 4. Enquestes i feedback:

- Realitzar enquestes periòdiques a l'alumnat, professorat i famílies per obtenir feedback sobre el pla.
- Utilitzar aquesta informació per ajustar les accions i millorar la implementació.

## 3. Avaluació

### Objectius:

- Avaluar l'efectivitat del pla "SOM" en termes d'igualtat i convivència.
- Identificar àrees de millora per a futurs plans i accions.

### Accions:

#### 1. Avaluació final:

- Realitzar una avaluació exhaustiva al final de cada curs escolar per analitzar els resultats del pla.
- Comparar els resultats amb els objectius inicials i els indicadors de seguiment.

2. Informe d'avaluació:
  - Elaborar un informe detallat amb els resultats de l'avaluació, incloent-hi dades quantitatives i qualitatives.
  - Compartir aquest informe amb tota la comunitat educativa i publicar-lo al web de l'escola.
3. Adaptació i millora:
  - Basar-se en els resultats de l'avaluació per ajustar i millorar el pla "SOM" per al següent curs escolar.
  - Assegurar-se que les millores proposades es reflecteixin en el nou pla.

## **8. RECURSOS**

## **9. ANNEXOS**

- 9.1 DIARI DE CONVIVÈNCIA**
- 9.2 TUTORIA INDIVIDUALITZADA**
- 9.3 DONES A PRIMÀRIA I INFANTIL**
- 9.4 PLA DE MEDIACIÓ**

# **ANNEX I**

## **DIARI DE CONVIVÈNCIA**





# DIARI DE CONVIVÈNCIA

DOCENT: \_\_\_\_\_

DATA: \_\_\_/\_\_\_/\_\_\_

A series of horizontal dotted lines for writing, spanning the width of the page.

## **ANNEX II**

# **TUTORIA INDIVIDUALITZADA**

# TUTORIA INDIVIDUALITZADA

## EN QUÈ CONSISTEIX

- ESCOLTAR ACTIVAMENT (parlar) amb l'alumnat de manera individual.
- Establir una relació de confiança mútua.
- Orientar-lo personal i acadèmicament (o demanar ajuda).

## QUAN I ON?

- Una vegada al trimestre, com a mínim i moltes més si detectem la necessitat.
- És necessària intimitat i tranquil·litat, que ningú ens pugui escoltar.
- Sense taules pel mig, al seu nivell o asseguts (aconsellable 90°).

## COM RECOLLIM LA INFORMACIÓ?

- No agafar apunts quan estiguem parlant amb l'alumne/a.
- De fet, no portar ni paper ni llapis.
- Quan acabem la tutoria, anotar-ho tot en el full de seguiment de tutoria individualitzada (annex PIC "SOM").

## QUE FÈM AMB AQUESTA INFORMACIÓ?

- Dependrà d'allò que s'observegui caldrà:
  - Fer un seguiment per part de la tutoria només.
  - Buscar ajuda i parlar amb l'orientador/a del centre.
  - Informar a l'equip directiu (assetjament, violències...).

## I LES FAMÍLIES?

- La relació amb les famílies de la nostra tutoria deu ser fluïda i constant, som el nexa d'unió escola-família i deu haver confiança.
- Cal parlar amb les famílies si això ajudarà, o si necessitem tenir més informació (què passa per la vesprada? relació amb els companys?...)
- En casos greus cal informar a l'equip directiu, i aquest determinarà si informar a les famílies o prendre altres decisions.

## FITXA DE SEGUIMENT DE TUTORIES INDIVIDUALS (PAT)

Tutor:

Nivell:

### 1. TUTORIA

Data en què s'ha realitzat la tutoria:	
Hora en què s'ha realitzat la tutoria:	
Lloc en què s'ha realitzat la tutoria:	
Tutoria individual o grupal?:	

### 2. RELACIÓ D'ALUMNES TUTORITZATS

Cognoms i nom dels alumnes tutoritzats	Curs

### 3. TEMES TRACTATS A LA TUTORIA

### 4. ACCIONS I ACORDS PRESOS

### 5. OBSERVACIONS



### **3. TEMES TRACTATS A LA REUNIÓ DE COORDINACIÓ:**

--

### **4. ACCIONS I ACORDS PRESOS**

--

### **5. OBSERVACIONS (FAMÍLIA, EQUIP DIRECTIU...).**

--

## **ANNEX III**

# **DONES ALS PROJECTES**

INTEGRANT LA FIGURA DE LA DONA ALS PROJECTES DE PRIMÀRIA						
		Projectes	Cicle			DONES DE CIÈNCIA
			1er	2n	3er	
C u r s 2 0 1 9 - 2 0 2 0	T R I M E S T R E S	1 r	CONVIVIM			CLARA CAMPOAMOR (va aconseguir el vot femení a Espanya)
			MATÈRIA I ENERGIA			MARIE CURIE (física i química, descobridora del radi i el poloni)
			VIURE EN SOCIETAT			MALALA YOUSAFZAI (drets civils)
		PAISATGES			ISABELLA BIRD (exploradora, escriptora, fotògrafa i naturalista)	
					MARIE TARP (Cartògrafa i geòloga)	
					EDURNE PASABÁN LIZARRIBAR (Escaladora)	
		2 n	HISTÒRIA			ANA FRANK (nena víctima durant l'holocaust nazi)
						HIPATIA D'ALEXANDRIA
						MARGARIDA BORRÀS (primera transsexual ajusticiada a València a l'Edat Mitjana)
	UNIVERS				VALENTINA TERESHKOVA (astronauta)	
					EILEEN COLLINS (primera comandant de un transbordador)	
					PEGGY WHITSON (primera comandant de la ISS)	
				CATHERINE CESARSKY (Astrònoma i primera dona en ser la Presidenta de la Unió Astronòmica Universal)		
	3 r	ANIMALS			JANE GOODALL (primatòloga, etòloga i antropòloga, major especialista mundial en ximpanzés) DIAN FOSSEY (zoòloga, lluitadora contra l'extinció dels goril·les)	
					BERTHA LUZT (zoòloga)	



C u r s : 2 0 2 0 - 2 0 2 1	T R I M E S T R E S	1 r				MARIA SIBYLLA MERIAN (pionera de la entomologia)	
			EL COS HUMÀ				ELIZABETH BLACKWELL (primera dona a exercir de metgessa)
							GERTRUDE B. ELION (Nobel de medicina, trasplantes d'òrgans i leucèmia infantil) MARIA MONTESSORI (primera dona metge d'Itàlia, va transformar el sistema educatiu) MELANIE SAVILLE (Científica, metge i viròloga britànica és una de les persones amb major responsabilitat mundial en aconseguir una inunització contra el coronavirus. Directora d'investigació i desenvolupament de vacunes de CEPI)
							ROSALIND FRANKLIN (el genoma humà) NETTIE STEVENS (va descriure les bases cromosòmiques que determinen el sexe)
							MARGARET THATCHER (primera dona en governar Rússia)
		LA REPRODUCCIÓ				TSA ING-WEN (presidenta de Taiwan)	
		LA LOCALITAT				ANGELA MERKEL (canciller alemana, 15 anys al càrrec)	
		ENS ORGANITZEM				AYANA ELIZABETH JOHNSON (biòloga marina)	
		ORGANITZACIÓ POLÍTICA				SILVIA EARLE (biòloga marina)	
		2 n	L'AIGUA				FEDERICA MOGHERINI (assumptes exteriors i política de seguretat)
							WANGARI MAATHAI (Promotora moviment "cinturón verde" i Nobel de la Pau)
			EUROPA				RACHEL CARSON (biòloga marina autora de la primavera silenciosa)
							WANGARI MAATHAI (activista ecologista)
		3 r	LES PLANTES				ÁNGELA RUÍZ ROBLES ( creadora del llibre electrònic)
			INVENTS I MÀQUINES				HEDY LAMARR (precursora del WIFI) AMELIA EARHART (aviadora, primera dona en creuar l'Atlàntic)
					MÀQUINES		

**INTEGRANT LA FIGURA DE LA DONA EN TOTES LES ÀREES (PRIMÀRIA)**

	<b>Primer trimestre</b>	<b>Segon trimestre</b>	<b>Tercer trimestre</b>
<b>MATEMÀTIQUES</b>	<p><b>KATHERINE JOHNSON</b> (física i matemàtica)</p> <p><b>SOPHIE GERMAIN</b> (matemàtica, física y filòsofa autodidacta va contribuir a la teoria dels números i de la elasticitat. Aportació important al l'estudi dels anomenats números prim)</p>	<p><b>ADA LOVELACE</b> (matemàtica i escriptora, primera programadora de computadores)</p>	<p><b>MARÍA DEL CARMEN MARTÍNEZ SANCHO</b> (primera doctora en matemàtiques espanyola)</p>
<b>CASTELLÀ</b>	<p><b>JANE AUSTEN</b> (escriptora i defensora de l'educació de la dona)</p> <p><b>ASTRID LINDGREN</b> (escriptora i creadora del personatge infantil Pippi Calzaslargas, premi Hans Christian Andersen el 1958 i premi Right Livelihood el 1994, una de les autores infantils més llegides del planeta)</p>	<p><b>CARMEN CONDE ABELLÁN</b> (primera dona en la RAE)</p> <p><b>RUTH BALTRA</b> (actriu, dramaturga i pedagoga xilena. 50 anys dedicats a la formació mitjançant el teatre i amb la seua organització OCARIN promovent valors d'inclusió, amor i respecte a la infància i l'art infantil. Va escriure 56 obres de teatre i 15 contes infantils.)</p>	<p><b>GLORIA FUERTES</b> (poeta i referent de la literatura infantil)</p>
<b>VALENCIÀ</b>	<p><b>ISABEL DE VILLENA</b> (considerada primera escriptora en llengua valenciana)</p>	<p><b>CARMELINA SÁNCHEZ-CUTILLA</b></p> <p><b>MERCÈ RODOREDA</b> (escriptora catalana)</p>	<p><b>MARÍA CAMBRILS</b> (paper rellevant a la valència del s.XX)</p>
<b>EDUCACIÓ FÍSICA</b>	<p><b>MIREIA BELMONTE</b> (natació)</p> <p><b>ENRIQUETA BASILIO</b> (atleta i primera dona en encendre l'antorxa dels Jocs Olímpics, Mèxic 1968. Primeres Olimpíades en Amèrica latina)</p>	<p><b>CAROLINA MARÍN</b> (bàdminton)</p> <p><b>ADA HEGERBERG</b> (noruega, primera futbolista de la història en rebre un Baló d'or en la categoria femenina)</p> <p><b>BIBIANA STEINHAUS</b> (En 2017 es va convertir en la primera i única dona</p>	<p><b>ANA CARRASCO</b> (motociclisme, primera dona en obtenir un títol mundial)</p> <p><b>MARIA TERESA DE FILIPPIS</b> (italiana, primera dona en la història de l'automobilisme en portar un "monoplaza" en la Fórmula 1.)</p>

		en arbitrar partits de fùtbol professional en una divisió masculina)	
<b>MÚSICA</b>	<b>ELENA MÉNDEZ</b> (compositora) <b>ELLA FITZGERALD</b> (cantant, veu influent del jazz i primera dama de la cançó)	<b>SHARAN RANI</b> (instrumentista) <b>MATILDE SALVADOR</b> (la compositora més reconeguda de la història de Castelló. Autora de Vinatea, Les hores, La filla del rei Barbut, El Betlem de la Pigà...)	<b>ANTONIA LUISA BRICO</b> (primera dona en dirigir Filharmònica Berlín i N.Y.) <b>JOSEPHINE BAKER</b> (ballarina, acrobàtica, estrella del món de l'espectacle) <b>CARMEN AMAYA</b> (artista lliure i revolucionaria, bailaora més universal del flamenc)
<b>ANGLÈS</b>	<b>ROSA PARKS</b> (activista i lluitadora per la igualtat entre blancs i negres) <b>LUCY MAUD MONTGOMERY</b> (professora i periodista, famosa autora de literatura infantil de Canadà) <b>ENID BLYTON</b> (escriptora anglesa, famosa per les seves múltiples obres de literatura infantil i juvenil com ara Los cinco, Los siete secretos, The Magic faraway tree, Torres de Malory)	<b>VIRGINIA WOOLF</b> (escriptora britànica) <b>BEATRIX POTTER</b> (anglesa, escriptora, il·lustradora, faulista i naturalista. El seu personatge més important Peter Rabbit) <b>MARY SHELLEY</b> (escriptora britànica, autora de "Frankenstein", la novel·la de ciència ficció més coneguda de la història)	<b>J.K. ROWLING</b> (escriptora britànica, autora de "Harry Potter") <b>AGATHA CHRISTIE</b> (escriptora més llegida de tots els temps, reina del misteri) <b>JULIA DONALDSON</b> (escriptora, dramaturga i intèrpret anglesa coneguda per les seues obres per a xiquets The Gruffalo, Stick man, Room on the broom)
<b>ARTS AND CRAFT</b>	<b>FRIDA KAHLO</b> (pintora destacada de l'art mexicà) <b>GEORGIA O'KEEFFE</b> (artista, mare del modernisme americà)	<b>COCO CHANEL</b> (modista, la gran dama de la moda francesa, va revolucionar la imatge femenina) <b>VIVIENNE WESTWOOD</b> (dissenyadora de moda, la gran dama de la costura anglesa, activista del canvi climàtic, Comendadora de l'Ordre de l'Imperi Britànic 2006) <b>PAULA BONET</b> (natural de Vila-real artista, il·lustradora i escriptora)	<b>ESTHER FERRER</b> (premis: Nacional de arts plàstiques i Velázquez) <b>BEATRIZ GUTTMAN</b> (artista natural de Castelló, obra present en alguns dels museus d'art contemporani més importants com ara Nova York, Buenos Aires, Barcelona, València, Castelló...)
<b>RELIGIÓ</b>	<b>MARE TERESA DE CALCUTA</b> (monja catòlica i santa, premi Nobel de la Paz)	<b>CATALINA DE SIENA</b> (filòsofa i teòloga)	

<b>VALORS</b>	<b>JUANA DE ARCO</b> <b>HARRIET TUBMAN</b> (líder abolicionista de l'esclavitud)  <b>SUSANA ISERN</b> (Autora de contes per treballar valors)	<b>ELIZABETH FRY</b> (activista social) <b>SIMONE DE BEAUVOIR</b> (activista i mare del feminisme) <b>GRETA THUNBERG</b> (activista mediambiental sueca contra el canvi climàtic)	<b>FLORENCE NIGHTINGALE</b> (va dirigir el primer equip de infermeres militars a Turquia) <b>AUDREY HEPBURN</b> (ambaixadora d'UNICEF)
---------------	--	--	--

### DONES PRÒXIMES A NOSALTRES

**QUETA RÓDENAS SIMÓN**, investigadora sobre les dones més importants de la ciutat de Castelló amb el projecte “Dones immortals”: la primera farmacèutica, la primera escriptora, pintora, advocada, lliure pensadora o milicianes. Un total de 24 dones de Castelló.

**MATILDE SALVADOR**, compositora i pintora valenciana. Ferm compromís amb la llengua i la cultura valenciana.

**BEATRIZ GUTTMAN** (artista natural de Castelló, obra present en alguns dels museus d'art contemporani més importants com ara Nova York, Buenos Aires, Barcelona, València, Castelló...)

**PAULA BONET** (natural de Vila-real artista, il·lustradora i escriptora)

La influència de la dona en els projectes d'infantil					
TEMÀTICA	NIVELLS				DONES A TREBALLAR COLECCIÓN PEQUEÑA & GRANDE / COL·LECCIÓ PETITA & GRAN
	2	3	4	5	
<b>Primer trimestre</b> 1. Matèria i reciclatge. 2. Paisatges.					
					MARIE CURIE (física i química, descobridora del radi i el poloni).
					AMELIA EARHART (aviadora, primera dona en creuar l'Atlàntic). GRETA THUNBERG (activista mediambiental contra el canvi climàtic).
<b>Segon trimestre</b> 3. Història de l'art al llarg del temps: música pintura escultura arquitectura 4. L'univers: la terra i la seua geologia.					
					ELLA FITZGERALD (cantant, veu influent del jazz i primera dama de la cançó). FRIDA KAHLO (pintora destacada de l'art mexicà). GEORGIA O'KEEFFE (artista, mare del modernisme americà).
<b>Tercer trimestre</b> 5. Animals.					
					DIAN FOSSEY (zoòloga, lluitadora contra l'extinció dels goril·les). JANE GOODALL (primatòloga, major especialista mundial en ximpanzés).
CONSTRUCCIONS ARQUITECTURA					Carme Pinós
					Carme Pinós
					Carme Pinós
					Carme Pinós
INVENTS					Martha Costhom
					Martha Costhom

				Martha Costhom
				Martha Costhom
MÚSICA				Matilde Salvador
				Matilde Salvador
				Matilde Salvador
				Matilde Salvador
ART				Tica Godoy
				Tica Godoy
				Tica Godoy
				Tica Godoy
TEATRE				Laia Porcar
				Laia Porcar
				Laia Porcar
				Laia Porcar
EXPERIMETS (BIOQUÍMICA)				Margarita Salas
				Margarita Salas
				Margarita Salas
				Margarita Salas
MATEMÀTIQUES ASTRONOMIA				Hipatia
				Hipatia
				Hipatia
				Hipatia

## **ANNEX IV PLA DE MEDIACIÓ**

## FORMACIÓ DEL PROFESSORAT I INICIACIÓ A LA MEDIACIÓ AL CENTRE

MES	OBJECTIUS	ACTIVITATS	MATERIALS UTILITZATS	INDICADORS D'ÈXIT I AVALUACIÓ	AVALUACIÓ
Octubre	Capacitar el professorat en tècniques de mediació. Realització de tallers setmanals amb experta en mediació.	Realització de tallers setmanals amb experta en mediació.	Guies de mediació, vídeos instructius, rols per a role-playing.	Professorat capaç d'aplicar tècniques bàsiques de mediació. Avaluacions escrites i pràctiques al final de cada taller.	Proposta de millora: sessions presencials i activitats de rols per al professorat.
Novembre	Continuar la formació avançada del professorat.	Tallers enfocats en casos pràctics i role-playing.	Casos de mediació reals, escenaris de conflicte per role-playing, formularis de feedback.	Avaluació contínua mitjançant simulacres de mediació. Retroalimentació detallada per part de la ponent.	Aconseguit
Desembre	Finalitzar la capacitat del professorat.	Sessió d'avaluació i retroalimentació amb la ponent.	Materials d'avaluació, qüestionaris d'autoavaluació, resum de les sessions anteriors.	Professorat completa el programa amb comprensió de mètodes avançats de mediació. Test final d'habilitats.	Aconseguit
Gener	Preparar el pla de mediació escolar.	Reunions de coordinació per establir el pla de mediació. Disseny de materials i guies per a alumnes.	Documentació del pla de mediació, guies de procediments, cronogrames.	Pla de mediació aprovat per la Comissió d'Igualtat i Convivència i materials preparats per a la implementació.	Aconseguit
Febrer	Finalitzar preparatius del pla de	Revisió i ajustaments finals al pla	Pla de mediació llest per a la	Manuais de formació per al professorat,	Aconseguit



	mediació escolar.	de mediació. Formació interna breu al professorat sobre el pla final.	implementació. Confiança del professorat en el maneig del pla.	documents de polítiques de mediació.	
Març	Iniciar preparació pràctica per a la mediació estudiantil.	Preparació de materials i logística per a les sessions de mediació amb els estudiants. Es decideix que a tercer cicle de EP tindrem "Observadors de la convivència" i a 1r i 2n d'ESO mediadors. Tot i això la formació serà la mateixa, canviaran les actuacions.	Kits de mediació per a estudiants, llistes de control, registres de sessions.	Materials llestos i logística establida per a sessions de mediació.	Aconseguit
Abril	Implementar sessions introductòries de mediació amb alumnes.	2 sessions de d'HHSS i assertivitat durant l'horari de tutoria amb grups de 5è i 6è de EP, i 1r i 2n d'ESO.	Presentacions en Canva, fulles de treball interactives, rols de mediació.	Alumnes entenen els conceptes bàsics de mediació. Retroalimentació positiva d'almenys el 75% dels participants	En procés
Maig	Implementar sessions introductòries de mediació amb alumnes.	2 sessions de d'HHSS i assertivitat durant l'horari de tutoria amb grups de 5è i 6è de EP, i 1r i 2n d'ESO.	Presentacions en Canva, fulles de treball interactives, rols de mediació.	Alumnes entenen els conceptes bàsics de mediació. Retroalimentació positiva d'almenys el 75% dels participants	No iniciat
Juny	Sensibilització a tota la	Sessió per part de la	Presentació del Pla del	Comunitat educativa fa	No iniciat

	comunitat educativa en matèria de mediació.	Comissió de Convivència al Claustre.	curs vinent	suport al pla i comprèn la necessitat d'instaurar-lo i col·laborar.	
--	---	--------------------------------------	-------------	---	--

# PLA DE MEDIACIÓ CURS 2024-2025



---

## ÍNDIX

### LA MEDIACIÓ ESCOLAR

#### 1.1. Passos per a la construcció d'un Programa de Mediació en el Centre.

#### 1.2. La Mediació en el Centre Educatiu.

### ANEXOS:

- Protocol de selecció de l'alumnat mediador
- Autorització per a formar part dels equips de mediació escolar
- Sol·licitud de Mediació Escolar
- Acta d'obertura del procediment de mediació formal
- Acceptació de mesures de mediació
- Informe sobre el conflicte (Plantilla 1)
- Plantilla per a l'anàlisi de conflictes (Plantilla 2)
- Acord de Confidencialitat
- Acord de Mediació

## 1. LA MEDIACIÓ A L'INSTITUT-ESCOLA

### 1.1. Passos per a la construcció d'un Programa de Mediació en el Centre

Seguint el model d'implantació d'un programa de mediació en un centre educatiu establert pel Departament de Justícia i Administració Pública del Govern Basc en el document titulat "Com posar en marxa, pas a pas, un programa de mediació escolar entre companys", podem establir una sèrie de premisses bàsiques:

- És essencial, abans de posar en marxa el Servei de Mediació, que tota la comunitat educativa estiga conscient de la naturalitat dels conflictes interpersonals en les relacions humanes, ja que sense implicació de l'alumnat, professorat, personal administratiu i famílies és molt probable que el servei no siga efectiu.
- Cal dedicar un temps important a l'anàlisi de dades sobre la convivència del centre i a la formació dels futurs mediadors.

El compromís del centre i la creació de l'equip coordinador.

1. El primer pas és aconseguir el compromís del centre, de l'equip directiu, del claustre i de l'òrgan màxim de representació o consell escolar.
2. El segon pas suposa designar l'equip coordinador del programa (és el motor del projecte en el centre). Pot estar constituït per una persona de l'equip de direcció, per l'orientador/a, per membres de la comissió de convivència i per docents de diferents cicles implicats en el programa (entre 3 i 6 membres).

Les tasques de l'equip coordinador inclouen:

- Dissenyar el programa de mediació considerant totes les accions a emprendre, els terminis i les persones responsables.
- Organitzar la selecció de persones mediadores.
- Coordinar la logística per a l'entrenament de les persones mediadores.
- Organitzar i supervisar el sistema de derivació de casos.
- Preparar el desenvolupament de les mediacions: horaris, espais, assignació de mediadors, etc.
- Dirigir les reunions quinzenals de seguiment amb les persones mediadores.
- Mantindre un sistema de registre efectiu de totes les sessions de mediació i recopilar les dades estadístiques necessàries.
- Realitzar almenys un esdeveniment anual de reconeixement de la labor de les persones mediadores.

- Divulgar periòdicament entre la comunitat escolar el programa de mediació.
- Mantindre al professorat informat sobre l'evolució del programa de mediació.
- Avaluar el programa i difondre els seus resultats.

## **2. El disseny del programa i del procés d'implementació**

L'equip coordinador ha de decidir:

- 2.1. Els objectius del programa, generals i específics.
- 2.2. El tipus de programa de mediació (vertical o horitzontal, model de derivació).
- 2.3. Les persones a les quals està destinat.
- 2.4. Els tipus de conflictes en els quals es mediarà i en els quals no es mediarà.

## **3. La selecció de l'equip mediador**

Per ser un bon mediador/a és convenient tindre una sèrie d'aptituds característiques, com les següents:

- Potencial de lideratge, ja siga positiu o negatiu.
- Ser respectat/a pels seus companys/es i inspirar confiança.
- Tindre el desig d'ajudar a altres i inspirar confiança.
- Tenir facilitat de paraula.
- Ser pacient i mantenir la calma.
- Tindre sentit de l'humor.
- Tindre iniciativa.
- Estar disposat/a a comprometre's amb el programa de mediació durant un curs escolar complet.

L'equip de mediadors/es i d'observadors de la convivència ha d'estar integrat per alumnes que reflectisquen la diversitat de la població escolar. El nombre de mediadors/as depèn del nombre d'alumnes del centre i del nombre d'espais en els quals es desenvolupen l'esbarjo.

## **4. La formació de l'equip mediador**

L'"entrenament" sol tindre una durada mínima de 18 o 20 hores en educació secundària i de 15 a 18 en educació primària. El seu contingut hauria d'incloure els següents temes:

- Introducció al conflicte: definició, aspectes positius i negatius, tipus i causes del conflicte i estils de resolució de conflictes.
- El procés de mediació de conflictes: objectius, principis i característiques.

- Casos mediables i no mediables.
- L'anàlisi del conflicte.
- Tècniques de comunicació eficaç: barreres de comunicació, escolta activa, missatges assertius, preguntes adequades, etc.
- Tècniques per al maneig d'emocions intenses.
- El procés de mediació de conflictes: fases i tasques.
- La comediació.
- Estratègies per superar bloquejos en el procés de mediació.
- Ètica de la persona mediadora.
- Procediment d'implementació del programa en el centre: funcions i responsabilitat de les persones mediadores.

## **5. La difusió del programa**

Tots els col·lectius del centre escolar són destinataris d'aquest procés de difusió: l'alumnat, el professorat, el personal d'administració i serveis, les famílies i l'òrgan de màxima representació.

Algunes accions concretes que poden desenvolupar-se són:

- Elaborar un tríptic informatiu sobre el programa de mediació i el seu funcionament que es distribuirà a tots els membres de la comunitat escolar.
- Elaborar una sèrie de cartells que es col·locaran en llocs estratègics del centre.
- Presentar l'equip mediador en cada una de les aules.
- Preparar una carta informativa que es remetrà a totes les famílies.
- Realitzar una xerrada informativa que pot destinarse a tots els col·lectius i realitzar-se conjuntament o per separat, és a dir, una xerrada per a les famílies, una altra per al professorat.
- Incloure la documentació que informa sobre el programa en la pàgina web del centre.

## **6. L'organització del servei de mediació**

Abans d'iniciar el Servei de Mediació cal tenir preparats quatre elements fonamentals:

**6.1.** L'espai o la sala de mediació (tranquil·la, acollidora, una taula preferiblement rodona i quatre cadires, còpies de formularis i un arxiu).

**6.2.** L'horari (han d'interferir el mínim possible en les hores de classes).

**6.3.** La documentació. Els documents indispensables són:

**6.3.1.** El formulari de derivació o sol·licitud de mediació.

6.3.2. El formulari de l'acord.

6.3.3. El qüestionari d'avaluació de la sessió de mediació.

6.3.4. L'informe final de la mediació.

6.3.5. El formulari del seguiment.

6.4. Els torns (quan no hi ha torns organitzats, l'equip coordinador va assignant membres de l'equip mediador als diferents casos en funció de diversos criteris: gènere, edat, número de mediacions realitzades, etc.)

La mediació comprèn una sèrie de fases d'actuació:

1. Derivació o sol·licitud: El procés s'inicia quan una persona té coneixement d'un conflicte o alguna de les parts en conflicte fa una sol·licitud de mediació.

2. Recepció del cas: L'equip de coordinació fa una primera valoració amb la informació recollida. Si l'equip considera que el cas és, en principi, mediable, assigna mediadors/es i dóna començament a la següent fase de premediació. Sol practicar-se la comediació (dos mediadors). Si l'equip de coordinació considera que el cas no és mediable proposa una altra intervenció.

3. Premediació: Els mediadors/es realitzen una entrevista individual amb cada una de les parts (es recull tota la informació possible). Si una o ambdues parts no estan disposades a mediar, el procés s'interromp en aquest punt i es deriva a una altra instància o intervenció.

4. Preparació de la sessió de mediació: L'equip coordinador juntament amb els mediadors/es assignats/es al cas organitzen el moment i el lloc de la mediació i citen les parts. Si la sessió es planifica en horari de classes, s'ha de comptar amb el vistiplau del professor/a afectat/a. No s'ha d'esperar més de dos o tres dies després de l'entrevista de premedicació.

5. Sessió de mediació: Es desenvolupa en una sola sessió i té l'estructura següent:

1. Obertura del mediador/a;
2. Discurs inicial de les parts;
3. Intercanvi o aclariment del problema;
4. Recerca i selecció de solucions; i
5. Creació de l'acord.

Si la mediació conclou satisfactòriament, l'acord es recull per escrit, és signat per les parts i els mediadors/es i es lliura una còpia a cada una de les parts i una altra còpia queda arxivada. Una vegada finalitzada la sessió, els mediadors/es fan una avaluació de la mateixa i completen un informe del procés. Tots els documents generats al llarg del procés queden arxivats.

6. Seguiment: Transcorregut un temps des de la finalització de la mediació, habitualment una o dues setmanes, els mediadors/es es posen, de nou, en contacte amb les parts per fer un seguiment de l'acord i comprovar el seu compliment. Si l'acord no es compleix o hi ha qualsevol tipus de problema, poden oferir la seua ajuda a les parts. Igualment, es deixa constància documental del resultat del seguiment.

7. La coordinació i el seguiment: Els encontres periòdics de seguiment, habitualment quinzenals, impliquen realitzar una reunió en la qual participen una o dues persones de l'equip de coordinació i l'equip de mediadors/es. Aquest seguiment té com a objectiu compartir informació i experiències sobre els èxits o bones pràctiques del programa i sobre els problemes o dificultats trobades i les seues possibles solucions.

És important per al seguiment tindre en compte els següents aspectes:

- La reunió tindrà una durada de 1,30 hores o 2 hores i es realitzarà cada dues setmanes.
- Planificar les reunions tenint en compte que no coincideixin amb altres esdeveniments especials com eixides o celebracions.
- Informar prèviament a tots els docents les classes dels quals coincideixin amb la reunió de seguiment en la qual participen els seus alumnes.
- Organitzar la substitució dels docents que formen part de l'equip coordinador durant el desenvolupament de les reunions de seguiment.
- Seleccionar un espai ampli, còmode i tranquil per a la reunió que evite distraccions i interrupcions.
- La persona encarregada de l'organització i desenvolupament de la reunió quinzenal de seguiment serà, necessàriament, un membre de l'equip coordinador. Pot ser rotatiu.
- Preparar i proporcionar els documents i materials necessaris per a la reunió.

Un possible procediment per organitzar i conduir les reunions de seguiment podria ser el següent:

1. En la primera reunió es sol·licita als alumnes que establisquen les regles bàsiques que afavoreixen que els encontres se celebren d'una manera



tranquil·la i respectuosa. Algunes de les regles poden ser: no interrompre, alçar la mà per demanar el torn de paraula i esperar l'autorització del/de la moderador/a, expressar-se de manera respectuosa i mantenir la confidencialitat de tot el que es tracta en la reunió.

2. Prèviament a la reunió, el/la moderador/a elabora una proposta d'agenda de temes. Ha de deixar un marge de temps perquè el grup pugui afegir altres temes a l'agenda. El/la moderador/a estableix el lloc, la data i l'horari de la reunió i ho comunica a tots els participants.
3. Al començar la reunió, es posa en comú l'agenda de temes perquè el grup la revise i pugui afegir altres punts si vol. També es revisa el temps a dedicar a cada tema.
4. Durant la reunió, el/la moderador/a anima els/les alumnes a que compartisquen els seus èxits com per exemple, haver rebut la felicitació d'un professor en el recre per una mediació realitzada o el solucionar adequadament un conflicte difícil. També s'analitzen els possibles problemes o dificultats com omplir els formularis de registre correctament o revisar els conflictes sense resoldre.
5. El moderador ha de procurar que la reunió siga àgil i amena perquè els/les alumnes no es cansen. A més, tractarà que siguin ells/elles els/les que protagonitzen el diàleg la major part del temps.
6. En cada reunió es deixa un temps per avaluar el funcionament del programa i decidir possibles canvis. Al finalitzar, s'empraran uns pocs minuts per avaluar, també, la pròpia reunió.
7. A mesura que el programa de mediació evoluciona i s'expandeix, les reunions de seguiment han d'incloure activitats per reforçar l'entrenament inicial dels mediadors, per adquirir noves tècniques i habilitats i perquè els/les propis alumnes mediadors/es aporten idees i nous enfocaments a les dificultats que troben en la seua tasca de mediació.
8. L'avaluació
  - Avaluar permet prendre decisions i reajustar aspectes del programa de mediació que no estiguen funcionant adequadament. Haurà d'ajustar-se als objectius establerts inicialment i als processos definits per al desenvolupament del programa de mediació.

Hi ha una sèrie d'elements a considerar a l'hora d'avaluar:

1. La consecució dels objectius del programa inicialment establerts.
2. L'entrenament de l'equip mediador.
3. L'actuació dels/des mediadors/es en les sessions de mediació.
4. La satisfacció de les persones usuàries del programa.
5. Els resultats del programa de mediació.

6. El funcionament de les reunions de seguiment.
7. El coneixement i la percepció dels diversos col·lectius de la comunitat educativa sobre la utilitat i el funcionament del programa de mediació.

## 1.2. LA MEDIACIÓ EN EL CENTRE EDUCATIU

Dins del protocol s'estableix el requisit obligatori que l'alumnat accepti les següents condicions per iniciar un procés de mediació:

- Acceptar solucionar el conflicte de forma cooperativa.
- Acceptar a la persona medidora.
- Utilitzar missatges en primera persona.
- Posar-se en el lloc de l'altre (comprendre les necessitats i els sentiments de l'altre).
- Manifestar la seua responsabilitat en el conflicte.
- Col·laborar per buscar una solució.
- Acceptar un acord satisfactori per a ambdós (guanyar els dos).

La pertinença al mateix es podrà establir a partir dels següents mecanismes: per comunicació directa a l'equip de mediació, a partir d'una tercera persona que es comuniqui amb aquest equip, per comunicació directa a qualsevol membre de l'Equip Directiu i per petició directa a qualsevol membre de l'Equip de Mediació escolar.

Establint com a requisit indispensable la formació en mediació per a la pertinença a l'Equip, la composició del mateix tindria com a mínim els següents integrants:

- Orientador/a del centre (representant del Departament d'Orientació)
- Representant de l'Equip Directiu del centre (relacionat amb la Capçalera d'Estudis)
- Coordinador de Convivència.
- Els professors formats que hagen volgut participar en l'Equip de Mediació escolar (un dels quals serà el Coordinador de l'Equip de Mediació Escolar)
- L'alumnat medidor format que haja volgut participar en l'Equip de Mediació escolar.

Les funcions previstes en aquest document base i que corresponen a l'equip de mediació són les següents:

- Coordinar i dinamitzar el servei de mediació (registre de reunions, establir el protocol d'actuació, etc.)
- Informació sobre mediació en les primeres sessions de tutoria del centre.

- Dirigir les reunions de seguiment amb l'alumnat mediador.
- Programar i impulsar la formació contínua de l'alumnat.
- Gestionar el programa de sensibilització i formació.
- Fomentar la cohesió de grup de l'equip de mediació.
- Fer propostes per a la prevenció de conflictes dins del Pla de Convivència del Centre.
- Coordinar-se amb els responsables de la convivència escolar.
- Responsabilitzar-se de l'avaluació contínua del servei, informar periòdicament als òrgans de gestió i participació del centre.

Davant la pregunta **¿Quan es pot dur a terme la mediació?**, podem respondre de la següent forma:

En conflictes entre alumnes:

a. Motivats per conductes contràries a les normes de convivència.

1. b. Motivats per conductes greument perjudicials per a la convivència en el centre, amb les excepcions establides.

Entre membres de la comunitat educativa:

2. a. Les conductes estiguen en conflicte encara que no hagen pertorbat la convivència del centre, en les seues diferents qualificacions de gravetat, i, no obstant això, els implicats vulguen acollir-se a aquesta pràctica.

En els conflictes que hagen tingut les conseqüències oportunes i:

3. a. Després de dur-se a terme les mateixes (incloses les sancions), els implicats desitgen acollir-se a la mediació.

¿Quan NO es pot dur a terme la mediació?

En conflictes entre alumnes:

Motivats per conductes greument perjudicials per a la convivència en el centre en les quals concurren circumstàncies agreujants de:

-Premeditació.

-Reiteració.

- Incitació o estímulo a l'actuació individual o col·lectiva lesiva dels drets dels altres membres de la comunitat educativa.

-Situacions d'alarma social causada per les conductes, amb especial atenció a aquells actes que presenten característiques d'assetjament o intimidació a un altre alumne.

Especial gravetat en els perjudicis causats al centre o a qualsevol dels integrants de la comunitat educativa.

- Publicitat o jactància de conductes perturbadores de la convivència a través d'aparells electrònics o altres mitjans.

Es segueix la normativa en vigent, segons el DECRET 195/2022, de 11 de novembre, del Consell, d'igualtat i convivència en el sistema educatiu valencià.

→ Fases de la mediació:

1. Sol·licitud del servei de mediació escolar:

- Mitjançant la informació a l'equip de mediació per mitjà dels diferents bústies repartits pel centre.
- Mitjançant una tercera persona (professor, alumnat, família, etc.) que facilite la corresponent informació als membres de l'equip de mediació escolar.
- Mitjançant informació directa transmesa a qualsevol membre de l'Equip Directiu que, a la major brevetat possible, ho transmetrà al Coordinador de l'Equip de Mediació Escolar.
- Mitjançant petició directa a qualsevol membre de l'Equip de Mediació escolar.

2. Designació de la/es persona/s mediador/es:

- Serà el responsable del servei de mediació el que designe a la persona mediadora per a cada cas.
- No es podrà intervenir com a mediador o mediadora quan es guarde amb alguna de les persones implicades en el conflicte relació d'amistat o enemistat manifesta o vincle de parentiu per consanguinitat o afinitat en qualsevol grau.
- Les parts del conflicte hauran de mostrar la seua acceptació de la persona mediadora designada. En cas contrari, sol·licitaran un canvi de forma justificada.
- Els motius de renúncia per part del mediador hauran d'estar justificats.
- La designació de l'alumnat com a mediador es realitzarà tenint en compte dos criteris bàsics: edat i naturalesa del conflicte.

3. Viabilitat de la mediació:

- El primer pas, una vegada designats els mediadors corresponents, és determinar la seua viabilitat. Seran fonamentals els següents aspectes:
  - Disposició a participar voluntàriament a la mediació.

- Intenció de cooperar, a fi d'arribar a un acord satisfactori per a ambdues parts.
- Tipus, naturalesa i estat del conflicte.
- A continuació, s'haurà de comunicar a l'equip de mediació i es lliurará l'acta d'obertura del procediment (annex I).
- Si es tracta d'un dany general a la convivència del centre pot dur-se a terme una mediació per gestionar el conflicte generat. En aquests casos, el mediador o mediadora, després d'entrevistar a l'alumne o l'alumna, proposará a la persona que considere més adequada perquè represente a la comunitat educativa com l'altra part del conflicte en el procés de mediació.

#### 4. Terminis establerts:

- Entre la sol·licitud de mediació i l'inici del procés s'intentarà que transcorregui el menor temps possible. Així doncs, el procediment de mediació formal complet haurà de desenvolupar-se en un termini màxim de 20 dies lectius, dividit en dos períodes diferenciats:
  - L'encontre de mediació (termini màxim de 10 dies lectius des de l'acceptació de la mediació).
  - El seguiment de l'acord (termini restant: des dels acords de mediació fins a la reunió de seguiment).
- El termini per reprendre el procediment disciplinari s'iniciarà l'endemà de finalitzada la mediació.

#### 5. Establiment amb claredat dels deures dels participants i les condicions de l'encontre de mediació.

- Els deures de la persona mediadora són els següents:
  - Agilitzar el procediment, proporcionar immediatesa, personalitzar i donar flexibilitat, així com procurar ple respecte als drets i llibertats de les parts afectades, a més de les normes que regeixen la vida en el centre.
  - Donar per finalitzat el procés de mediació en qualsevol moment en què se aprecie falta de col·laboració d'alguna de les parts o vulneració del que es va acordar a l'inici del procés.
  - Sol·licitar la intervenció de més mediadors quan la situació ho requerisca.
  - Conduir l'encontre de mediació (procurant totes les facilitats possibles).
- Els deures de les parts en conflictes són els següents:
  - Mostrar conformitat amb les normes fixades.
  - Respectar i acceptar durant l'encontre de mediació les regles mínimes: respecte, sinceritat i escolta activa.
  - Acceptar la recollida del seu acord en l'acta de mediació.

- Finalitzat l'encontre de mediació, el mediador/a redactarà l'acta de mediació on hauran d'aparèixer, com a mínim, els següents elements:
  - Dades d'identificació personal de la persona mediatora.
  - Dades d'identificació personal de les parts.
  - Data i lloc dels encontres de mediació.
  - Acord aconseguit per les parts.
  - Data de seguiment de l'acord.
  - Valoració del compliment de l'acord (se completarà en el moment del seguiment)
- Model d'acta de mediació formal (annex II).
- L'acta de mediació suposa el final del procés. De manera immediata se procedirà a l'entrega d'una còpia per a cada una de les parts, així com als pares, mares o tutors legals (si és menor d'edat). L'acta original quedarà sota custòdia de la persona mediatora responsable.

#### 6. Fase de seguiment i eficàcia dels acords

- En la sessió de seguiment el mediador o la mediatora valorarà amb les parts en conflicte el grau de compliment de l'acord de mediació i farà constar en l'acta la satisfacció de les persones mediatades amb la solució aconseguida, assenyalant que es dona per finalitzat el procediment de mediació de manera exitosa.
- Si el conflicte mediat transcendeix a altres instàncies externes al centre i el seu àmbit original, la direcció del centre comunicarà a aquestes l'existència de l'acord de mediació aconseguit per les parts i contingut en l'acta de mediació, als efectes que foren procedents.
- Quan en el seguiment se detectara un incompliment de l'acord, se farà constar en l'acta, indicant que ha de continuar-se la gestió del conflicte per la via disciplinària. Caldrà informar a les parts oportunes del fet ocorregut.
- El responsable del servei de mediació informarà a l'equip de gestió de la convivència dels resultats de la mediació i lliurarà l'acta original en la secretaria del centre. La custòdia definitiva d'aquesta documentació i el seu tractament serien responsabilitat del centre.

#### 7. Tancament del protocol.

- Una vegada que finalitze el curs acadèmic la documentació referida al mateix se destruirà.

Fases de la mediació escolar	PERSONES EN CONFLICTE	MEDIADORS
PREMEDIACIÓ	<ul style="list-style-type: none"> <li>-Relatar el conflicte individualment. Posicions i percepció de la situació.</li> <li>-Realitzar una descàrrega emocional.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>-Situació del conflicte: On, com, quan?</li> <li>-Buscar les relacions, els sentiments, i veure la intenció de resoldre que tenen les parts.</li> <li>-Averiguar què demana cada part i les possibles solucions que plantegen.</li> </ul>
ENTRADA	<ul style="list-style-type: none"> <li>-Presentar-se i acceptar les normes.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>-Explicar el procés i les normes.</li> <li>-Crear un clima de diàleg i de confiança.</li> <li>-Donar expectatives. És possible solucionar-lo.</li> </ul>
CONTA'M	<ul style="list-style-type: none"> <li>-Relatar el conflicte i ser escoltat per l'altre.</li> <li>-Mantenir torns de paraula.</li> <li>-Expressar-se en missatges JO: sentiments i percepcions personals.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>-Escoltar amb atenció el que ens conten.</li> <li>-Mantenir les normes de forma educada.</li> <li>Intentar no prendre partit.</li> <li>-Controlar els gestos que fem i que fan: nerviosisme, tranquil·litat, hostilitat, confiança, etc.</li> </ul>
SITUAR EL CONFLICTE	<ul style="list-style-type: none"> <li>-Separar persona i problema: percebre l'estructura del conflicte.</li> <li>-Utilitzar missatges JO. Empatitzar.</li> <li>-Posar-se al nivell de l'altre: horitzontalitat comunicativa entre ambdues.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>-Fer preguntes obertes i tancades.</li> <li>Repetir coses que hem escoltat per aclarir-les.</li> <li>-Parlar sobre els sentiments de cada part i buscar empatia.</li> <li>-Resumir la història del conflicte per aclarir-lo i estructurar-lo.</li> <li>Passar del jo/tu al "nosaltres". Tots</li> </ul>

		col·laborem per a la resolució positiva.
BUSCAR SOLUCIONS	Expressar les demandes, els interessos i les necessitats per a una reparació. Generar opcions.	-Ressaltar interessos comuns i coses que han dit ambdues parts. Repetir-les com a possibles solucions. -Tindre paciència, creativitat: replantejar assumptes sobre els interessos. -Realitzar una pluja d'idees de possibles solucions en cas d'estancament.
L'ACORD	-Decidir les solucions i els acords de compromís. -Signar l'acord.	-Analitzar si pot realitzar-se i mantindre's. -Redactar en el llenguatge de qui l'executarà: entenedor per ambdues parts. -Mantenir la imparcialitat en l'acord. -Realitzar un seguiment de l'acord.



## ANNEX I: PROTOCOL DE SELECCIÓ DE L'ALUMNAT MEDIADOR

### 1. Presentació del programa de mediació a les aules.

Es requereix, com a mínim una sessió de tutoria per a presentar el programa a les aules com a pas previ a la nominació d'alumnes candidats/as. Es proposa seguir aquest guió:

a) Introducció:

- Descripció del programa.
- Descripció de la formació/entrenament de mediació.

Descripció dels beneficis de ser mediador per als alumnes.

- b) Escenificacions:
- Realitzar un joc de rols que escenifique un tipus de conflicte habitual entre alumnes. El joc finalitza amb una discussió, sense solucionar el problema i amb la retirada d'un dels alumnes. Analitzar amb la classe: a) Què ha passat i per què?, b) Com conclourà aquest conflicte?, c) Què hauria pogut fer cadascun dels alumnes perquè el problema termine d'una forma diferent?

Realitzar un segon joc de rols amb el mateix conflicte. En aquesta ocasió, una parella de mediadors ajuda a les parts a solucionar el seu problema. Analitzar amb la classe: a) què ha passat i per què?, b) Com ha terminat aquest conflicte? i c) com han ajudat els mediadors a les parts a solucionar el seu conflicte?

c) Què significa ser mediador de conflictes?

- Què es necessita per ser un/a bon/a mediador/a?
- Que t'agrade provar coses noves.
- Que t'interesse ajudar a altres companys/es.
- Que tingues facilitat de paraula.
- Que sigues pacient i tranquil i t'agrade escoltar.
- Que sigues respectuós i els altres puguen confiar en tu.

Que et comprometes a participar en el programa tot el curs.

- Què ha de fer un mediador de conflictes?
- Participar en un entrenament especial de mediació.
- Complir amb els torns de mediació que se li assignen.
- Omplir les fitxes de registre de les mediacions.
- Acudir a les reunions quinzenals de seguiment.
- Recuperar el treball de classe necessari.
- Permanèixer en el programa com a mediador/a durant tot el curs.

## 2. Nominació de candidats.

La nominació convé fer-la mitjançant tres mecanismes diferents:

- Els/les alumnes poden autonominar-se, presentant-se com a voluntaris/as per ser mediadors/as.
- Cada alumne/a proposa a tres companys/es que considera que seran bons/es mediadors/es.
- Cada tutor/a proposa a una sèrie d'alumnes del seu grup que considera bons/es candidats per a formar part de l'equip mediador.
- D'aquesta manera, s'obtenen tres llistats de candidats/as. Amb aquells i aquelles alumnes que apareguen en els tres llistats o en dos d'ells, continuarem el procés amb la següent fase fent amb ells/as entrevistes individuals. Si el nombre d'aquest grup d'alumnes/as és suficient descartarem aquells/as que, únicament, apareixen en un llistat.

## 3. Realització d'entrevistes individuals.

- Les entrevistes individuals seran útils per conèixer la motivació dels i les alumnes candidats/as i la serietat del seu compromís amb el programa.

Per a realitzar aquestes entrevistes, proposem la següent bateria de preguntes:

- ¿T'agradaria ser mediador/a de conflictes? ¿Per què?
- ¿Coneixes a molts/as alumnes del centre? ¿En quines altres activitats participes actualment?
- ¿Hi ha alumnes del centre o grups d'alumnes amb els quals et portes malament? ¿Hi ha algun/a alumne/a del centre amb el qual et seria difícil treballar com a mediador/a?
- Guardar el secret de l'ocorregut en una mediació és molt important, ¿Per què creus que és així?
- Altres alumnes podrien pressionar-te perquè els contes el que ha passat en una mediació, ¿Com actuaries si això et passa?
- Si per les teues tasques com a mediador/a perds alguna classe serà necessari que et poses al dia, ¿Estaries disposat/da a fer-ho? ¿Com vas amb el curs en general?
- Ser un/a mediador/a suposa que altres alumnes/as et veuran com un model, ¿Què significa això per a tu?
- A més, en aquesta entrevista informarem a cadascun/a dels/as candidats/as que, en el cas que foren seleccionats, serà necessari tenir l'autorització dels seus pares per a formar, finalment, part de l'equip mediador.

## 4. Selecció de mediadors/es.

En funció dels resultats obtinguts en la nominació de candidats/tes i en les entrevistes, l'equip coordinador selecciona, finalment, els alumnes que passaran a formar part de l'equip mediador en el cas que les seues famílies ho autoricen. A més, si hem realitzat una entrevista amb un/a alumne/a que no ha sigut seleccionat/ada hauríem d'informar-li i explicar-li els motius.

#### **5. Informació i autorització de les famílies.**

Les famílies dels/as alumnes seleccionats/as han d'autoritzar la seua participació perquè passen a ser, definitivament, membres de l'equip mediador. Per a això, remetrem als pares/mares una carta explicant què és el programa de mediació, com s'ha seleccionat als seus fills/as i les implicacions de formar part de l'equip de mediador. A més, adjuntarem un document perquè els pares ho signen com autorització que haurà de ser enviat al centre.

## ANNEX II: AUTORITZACIÓ PER A FORMAR PART DELS EQUIPS DE MEDIACIÓ ESCOLAR

D/D<sup>a</sup> \_\_\_\_\_ com a pare, mare, tutor/a, de  
l'alumne/a \_\_\_\_\_ del curs \_\_\_\_\_, al qual s'ha

seleccionat després del procediment oportú per a formar part de l'equip de mediadors escolars, AUTORITZE la participació del seu fill/a com a membre integrant dels dits equips de mediació del Cra del Penyagolosa.

La mediació és un mètode estructurat de resolució de conflictes en el qual una tercera persona assisteix a les persones en conflicte escoltant les seues preocupacions, facilitant la comunicació i ajudant-los a negociar.

La mediació "és un mètode de resolució de conflictes en el qual les dues parts enfrontades recorren voluntàriament a una tercera persona imparcial, el mediador, per a arribar a un acord satisfactori". La mediació suposa trencar amb el tradicional binomi "guanyar-perdre" en la resolució d'un conflicte per a imposar el "guanyar-guanyar" de les dues parts implicades.

Els objectius bàsics de la mediació escolar són:

- Resoldre els conflictes que, per qualsevol circumstància, no han pogut ser gestionats per les parts implicades.
- Formar alumnat, professorat, familiars i personal d'administració i serveis com a mediadors de manera que es garantisca la continuïtat del programa en cursos pròxims.
- Permetre la participació dels membres de la comunitat escolar en la solució dels seus propis conflictes.
- Ensenyar habilitats de resolució de conflictes als col·lectius implicats en el programa.
- Millorar la convivència.
- Reduir els nivells de violència.
- Incloure el servei de mediació en els documents oficials del centre que regulen la
- convivència escolar, fonamentalment el Pla d'Igualtat i Convivència.

En Atzeneta, a \_\_\_\_ de \_\_\_\_\_ de 20\_\_

Signat: Carmen Rovira Monfort.

Directora del Centre

### ANNEX III: SOL·LICITUD DE MEDIACIÓ ESCOLAR

**Aquesta sol·licitud és confidencial**

**Persona que sol·licita la mediació (Nom i cognoms)**

**Altres persones afectades o implicades**

**Successos** (Relata allò que ha passat, si falta espai continua per darrere)

**Data d'allò que ha passat**

**Tens cap inconvenient o desitges la intervenció amb algun mediador en concret? Qui?**

**Pots entregar aquesta sol·licitud en el Bústia de Convivència, o en un sobre tancat al teu tutor/a o a algun membre de l'Equip de Mediació del centre que conegues.**

**Accepte i així ho subscriu firmant aquest document que la mediació és voluntària i confidencial.**

## ANNEX IV: ACTA D'OBERTURA DEL PROCEDIMENT DE MEDIACIÓ FORMAL

Nombre de registre de l'acta:

Curs:

1.1. SOLICITUD DE MEDIACIÓN FORMAL ANTE UNA CONDUCTA CONTRARIA A LAS NORMAS DE CONVIVENCIA:					
Conducta contraria a la convivencia de carácter		<input type="checkbox"/> Grave	<input type="checkbox"/> Gravemente perjudicial		
Definida en el plan de convivencia como: .....					
Conducta realizada por:		Edad:	Curso:		
Se trata de un conflicto entre:					
<input type="checkbox"/> Alumnado	<input type="checkbox"/> Alumno/a y profesor/a	<input type="checkbox"/> Alumno/a/s y comunidad educativa			
Fecha en que se conocen los hechos que motivan el conflicto:					
Pendiente de incoación de expediente disciplinario, con fecha límite:					
Reunido el equipo de gestión de la convivencia el día ..... para estudiar el conflicto referido en este acta, se determina que el alumno/a..... puede acogerse al procedimiento de mediación según la normativa vigente, por lo que se solicita la intervención del servicio de mediación para evaluar la viabilidad de este procedimiento.					
Se plantea como la otra parte del conflicto para la mediación a:					
<input type="checkbox"/>	El alumno/a: .....	Edad:	Curso:		
<input type="checkbox"/>	El profesor/a: .....				
<input type="checkbox"/>	Otro: .....				
<input type="checkbox"/>	A determinar en el servicio de mediación: .....				

En Atzeneta, a \_\_\_\_ de \_\_\_\_\_ de 20\_\_\_\_

1.2. VIABILIDAD DE LA MEDIACIÓN:
Persona mediadora: .....
Realizada la entrevista inicial con el alumno/a: ....., se determina que:
<input type="checkbox"/> Es viable realizar la mediación y es aceptada por esta parte del conflicto.
<input type="checkbox"/> No se observan las condiciones adecuadas para realizar la mediación.
Realizada la entrevista inicial con el/la <sup>1</sup> ....., como la otra parte del conflicto, se determina que:
<input type="checkbox"/> Es viable realizar la mediación y es aceptada por esta parte del conflicto.
<input type="checkbox"/> No se observan las condiciones adecuadas para realizar la mediación.
Determinación de la viabilidad:
<input type="checkbox"/> El encuentro de mediación está propuesto para el día.....
<input type="checkbox"/> No resulta viable realizar la mediación.

**ACCEPTEN LA MEDIACIÓ signant aquesta acta, quedant amb això interromput el termini per a la incoació del procediment disciplinari, conforme al recollit en el DECRET 195/2022, de 11 de novembre, del Consell, d'igualtat i convivència en el sistema educatiu valencià fins a finalitzar el procediment de mediació, com a màxim el dia \_\_\_\_\_ (20 dies lectius a partir del dia de l'acceptació).**

En Atzeneta, a \_\_\_\_ de \_\_\_\_\_ de 20\_\_

Signen les parts aquesta acceptació en presència del mediador/a.

D'una part:

El/la mediador/a

D'altra part:

## **ANNEX V: ACCEPTACIÓ DE LES MESURES DE MEDIACIÓ**

D/D<sup>a</sup> \_\_\_\_\_ com a pare, mare, tutor/a, de  
l'alumne/a \_\_\_\_\_ del curs \_\_\_\_\_, al qual se li ha  
incoat un expedient sancionador, MANIFESTEN la seua disposició a acollir-se a les  
mesures de Mediació en el DECRET 195/2022, de 11 de novembre, del Consell,  
d'igualtat i convivència en el sistema educatiu valencià.

Es tracta d'un procediment, el de la mediació, totalment voluntari i confidencial.

En Atzeneta, a \_\_\_\_ de \_\_\_\_\_ de 20

Signat: Carmen Rovira Monfort

Director del Centre:



## ANNEX VI: INFORME SOBRE EL CONFLICTE

**Persones que han tingut el conflicte**

---

---

**Persona que sol·licita la mediació:**

---

**Descripció del conflicte:**

- On va ocórrer?
- Quan va ocórrer: dia i hora?
- Com va ocórrer el conflicte?

**Mediador/a triat:**

---

**Altres comentaris d'interès que vulgues fer arribar a l'equip de mediació:**

---

---

Atzeneta, a \_\_\_\_ de \_\_\_\_\_ de 20\_\_

Signat: \_\_\_\_\_

**ANNEX VII: PLANTILLA PER A L'ANÀLISI DE CONFLICTES**

Resumeix el conflicte en poques paraules (com si fos un titular de la premsa)

--

ELEMENTS	PART "A"	PART "B"
<b>Protagonistes</b> ¿Qui són els protagonistes? ¿Quina influència exerceixen tercers?		
<b>Relació:</b> ¿Quina relació té A amb B i viceversa? (Poca relació/Molta relació, Confiança/Desconfiança, Amistat/Hostilitat, Fugida/Enfrontament, Calma/Emocionalitat)		
Sentiments: ¿Com es senten?		
<b>Procés i moment del conflicte:</b> ¿Quant de temps porta el conflicte? ¿El conflicte està: polaritzat, enquistat, relaxat, latent? ¿Altres?		
<b>Valors:</b> ¿Quins són els seus valors? Interessos. Necessitats ¿Què els interessa resoldre fonamentalment? ¿Per què o per a què ho demanen?		
<b>Posicions</b> ¿Quina posició tenen, què demanden?		
<b>Solucions</b> ¿Què proposen per a resoldre-ho?		

Informe realitzat per:

Data i signatura:

## ANNEX VIII: ACORD DE CONFIDENCIALITAT

Nosaltres:

Nom i cognoms de l'alumne/a:

Nom i cognoms de l'alumne/a:

I els mediadors:

---

---

### ENS COMPROMETEM

- A guardar secret sobre el dialogat durant el procés de mediació i a no comentar res de les converses mantingudes amb els mediadors o l'altra part del conflicte, amb altres persones.
- A ser els més sincers possibles perquè la mediació siga efectiva i es puga solucionar el problema.
- A respectar el torn de paraula tant en les reunions que es realitzen per separat com en les reunions conjuntes.
- A no utilitzar un llenguatge ofensiu ni desqualificar i insultar a altres.

I PER A QUE AIXÍ CONSTE SIGNEM EL PRESENT DOCUMENT

En ATZENETA, a \_\_\_\_ de \_\_\_\_\_ de 20\_\_

Firma de les persones implicades en el conflicte:

Firma dels mediadors:

## ANNEX IX ACORD DE MEDIACIÓ

\_\_\_\_\_  
Nosaltres, \_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_ com a  
parts implicades i \_\_\_\_\_ com a  
mediadors del Cra del Penyagolosa, estem d'acord en reunir-nos per a solucionar el  
següent conflicte:

\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_  
Els implicats en el conflicte arribem als següents acords per a millorar la  
relació deteriorada:

\_\_\_\_\_ em compromet a: \_\_\_\_\_ em  
compromet a:

- 
- 
- 

Ambdós ens comprometem a:

\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_

Els mediadors del CRA del Penyagolosa ens comprometem a:

1. Mantenir la confidencialitat sobre aquesta mediació.
2. Supervisar el compliment d'aquest acord.
3. En cas d'incompliment per alguna de les parts dels acords establerts, ens comprometem a reunir-nos en el moment en què aquest fet es produísca i restablir les condicions necessàries per a resoldre el conflicte definitivament.

I, en prova de conformitat ho signem: A Atzeneta, a \_\_ de \_\_\_\_\_ de 20\_\_

Signatures dels implicats en el conflicte:

Signatures dels mediadors:

Firma del Coordinador de Convivència del Centre:

